

Zafere Kadar Sürekli Devrim!

marksist bakış

Sayı: 33 - Aralık 2013

Fiyatı: 3 TL

AKP'DEN KURTULMAK...

Başka Bir Alternatif Mümkün Mü?

Perspektif:
21. Yüzyılda
Troçki

Teori:
Marksizm ve Din

Güncel:
Dersane Gerilimi:
Cemaat ve AKP'nin
Yolları Ayrılıyor Mu?

Tarih:
Türkiye'de Aşamalı
Devrim Teorisi:
MDD

Enternasyonal Postacı:
Filipinleri Vuran
Haiyan, Kapitalizmin
Tayfunudur!

Çeviri:
Komünizm ve
Sendikalizm

www.bolsevik.org

33.Sayıdan Merhaba;

Kasım ayında işçiler, kamu emekçileri ve öğrencilerin başını çektiği eylemler devam ederken AKP çareyi yine devlet terörünü devreye sokmakta buldu. Diğer taraftan AKP'ye karşı biriken öfke, seçim yaklaşırken bütün yoğunlaşmasını "**AKP'den Kurtulmak**" üzerine kuruyor. Bu, gayet anlaşılabilir bir durum, ama sosyalist alternatifi kendisini gösteremediği ortamda geniş kitleler, ciddi savrulma tehlikesiyle karşı karşıyalar. Bedel ödeyen, canını dişine takıp mücadele eden kitleler, Sarıgüllü, ABD'li, Fethullahlı senaryoların ardına itiliyor. Yüz binlerin ortaya koyduğu radikallik, elbette ki dafa fazlasını hak etmekte. Marksist Bakış, bu sayıda orta sayfadaki perspektif yazısını manşete taşıyarak konuya verdiği önemi gösteriyor.

Kasım ayı bir yandan da **T.Erdoğan ile Gülen arasındaki çatışmanın** iyice keskinleştiğini gösterdi. Dershanelerin kapatılmasının Gülen cemaatine vurulmuş en büyük darbe olacağı konusunda hemen herkes hemfikir. Bu kavganın devlete hakim olma kavgası olduğu konusunda da bir görüş birliği bulunuyor. Merak edilense bu kavganın nereye kadar götürüleceği. Zira şimdiden ortaya dökülen bir takım belgeler, seks kasetleri vb burjuva siyasetin karanlık işlerle şekillendirileceğini gösteriyor. Tabi bir de seçimlerde kapışmanın ne boyutta olacağı konusu var. Bu sayıda bu kapışmanın dinamikleri ve olası sonuçları ele alınıyor.

Geçtiğimiz ay Kürt sorununda iyice sıkışan AKP'den kendisine alan açan önemli bir hamle geldi. Barzani ve Şivan Perwer'in T.Erdoğan'ın elini güçlendirdiğine şüphe yok. Barzani cephesinde de PYD'nin elde ettiği başarıların sıkıntısı bulunuyor. Aynı sıkıntıyı hisseden T.Erdoğan ile Barzani'nin Rojava'ya ilişkin tutumları ve Kürt sorununda geline son noktayı Emre Güntekin ele aldı: **Barzani, Şivan Perwer ve Kürtler...**

Marksist Bakış'ın okur kitlesi genişlerken radikalleşen yeni kuşak için tek çıkış yolu olan sürekli devrim programı ve Troçki'nin okurlara aktarılması büyük önem taşıyor. "**21.yy'da Troçki**" geçen yüzyıldan bugüne devrimci Marksist programın korunması ve geliştirilmesinde Troçki'nin merkezi rolüne odaklanıyor.

Bu sayıda Güneş Gümüş ve Tolga Karaman'ın **Marksizmin dinler ve savaşlar** konusundaki tutumunu tartışan makaleleri yer alırken Troçki'nin henüz çevrilmemiş eserlerini Türkçe'ye kazandırmaya devam ediyoruz: **Komünizm ve Sendikalizm**.

Bu sayıda Derya Koca, Türkiye sınıf mücadelesi tarihinden Türkiye solunun şekillenmesinde oldukça kilit bir rol oynayan **Milli Demokratik Devrim**'i (MDD) işlerken dünya tarihinde Yahya Bolat Sovyetler Birliği'nde bürokrasinin zaferine giden yolda kilit bir rol oynayan **Yeni Ekonomik Politika (NEP)**'e odaklanıyor.

Fırsatçılıkta sınır tanımayan AKP tarafından kullanılmak istenen unutulmaz muhalif sanatçı Ahmet Kaya'ya bu sayıda yer verirken bir diğer yazıda da **Filipinler'deki Süper Tayfunun** yol açtığı yıkımın özelinden kapitalizmin gezegenimize yarattığı tahribat tartışılıyor.

V.U. Arslan

İlkelerimiz

Tek Yol Sürekli Devrim

İşsizlik, açlık, yoksulluk, savaşlar, doğanın tahribatı, yabancılaştırma ve toplumsal çürümenin tek sorumlusu kapitalizmdir. Bu yüzden de insanlığın kurtuluşu kapitalizmin tarihin çöp tenekesine gönderilmesiyle gerçekleşecektir. Kapitalizmin alternatifi proleter devrim ve sosyalizmdir. Kapitalist sömürüye karşı harekete geçen devrimci işçi hareketi, burjuva düzenden tam kopuş olmadan kurtuluşun olmayacağını bilerek kapitalist düzeni yıkana kadar durmamalı ve gerçekleştireceği işçi ihtilalini dünyaya yaymaya çalışmalıdır. İlerici burjuvazi, ileri demokratik bir düzen, demokratik devrim, bağımsızlıkçılık vb. politikalar işçi sınıfını proleter devrim yolundan uzak tutmanın araçlarıdır.

Yurtseverlik Değil Enternasyonalizm

Küresel bir sistem olan kapitalizmden kurtulabilmek için işçi sınıfının uluslararası birliği zorunludur. İşçi sınıfını ulusal temellerde bölen ve sınıfsal ayrımları perdeleyen yurtseverlik ideolojisi burjuvazinin en büyük silahlarından birisidir. Bu nedenle Marks bütün dünyanın işçileri birleşin çağrısını yükseltmiştir. Ancak, proleterya enternasyonalizmi bir dünya partisi olarak Enternasyonal hedefine bağlanmıyorsa, dünyadaki komünist güçlerle gerçek bir birliğe hizmet etmiyorsa soyut bir ilke olarak gerçek anlamını yitirecektir.

Ezilenlerin Kürsüsüyüz

Devrimciler, insanların kimliklerinden ötürü ezilmelerine karşı çıkarlar. Ezilenlerin ezenlere karşı mücadelesi her daim meşru ve ileridir. Kadınların ve LGBT bireylerin ezilmeleri konusunda işçi sınıfı içerisinde ileri bir bilinç yaratılması oldukça önemlidir. Ulusal sorunda temel yaklaşımımız ezilen ulusların kendi kaderini tayin hakkı ve Kürt halkının ulusal sorundaki taleplerinin desteklenmesidir. Diğer taraftan Marksistler ezilenlerin esas kurtuluşunun ancak ve ancak proleter devrimle geleceğinin de altını çizerek. Ezilenlerin mücadelesi desteklenirken Marksistlerin politik bağımsızlıklarını korumaları büyük önem taşımaktadır.

Bolşevizm

İşçi sınıfının kapitalizme karşı girişeceği mücadelelerin başarıya ulaşması için devrimci işçilerden oluşan bir devrimci partiye ihtiyaç vardır. Devrimci partinin liderliği olmaksızın işçi sınıfı yenilmeye mahkumdur. İşçi sınıfının önderlik krizi içerisinde olması, kapitalizmin hala ayakta olmasının temel nedenidir. Bu krizin aşılması bir inşa sürecini gerekli kılmaktadır. Bolşevik geleneğin inşası gerçekleşmeden proleter devrim ve iktidar perspektifi hoş bir hayalden öteye geçemez.

İçindekiler

- 03 Dersane Gerilimi: Cemaat ve AKP'nin Yolları Ayrılıyor Mu?
- 06 21. Yüzyılda Troçki
- 10 Erdoğan-Barzani Buluşmasının Ardından "Barış"ın Neresindeyiz?
- 13 Türkiye'de Aşamalı Devrim Teorisi: MDD
- 16 AKP'den Kurtulmak...
- 18 Marksizm ve Din-I
- 22 Filipinleri Vuran Haiyan, Kapitalizmin Tayfunudur
- 25 Sovyet Rusya'da Bürokrasinin Zaferine Giden Yolda NEP
- 27 Savaşlar Üzerine
- 29 Komünizm ve Sendikalizm (Lev Troçki)
- 32 Ahmet Kaya'yı Kim Öldürdü!

Dersane Gerilimi: Cemaat ve AKP'nin Yolları Ayrılıyor Mu?

Mesele, devlet aygıtını elinde tutan iki güç arasındaki çatışma olunca, her iki gücün hangi sınırlar dahilinde birarada yaşayabileceği üzerinde düğümleniyor. Ya da kısaca şöyle soralım: Cemaat ve AKP birbirine ne kadar muhtaç?

Dersanelerin kapatılması tartışması üzerinden büyüyen AKP-Gülen Cemaati çatışması, ortaya dökülen belgelerle kozmik bir hava kazanırken her geçen gün yeni pislikler etrafa saçılıyor. Daha önce AKP ile ordu ve ulusalcı güçler arasında yürüten vesayet savaşının yeni bir örneği, bugüne dek ulusalcı sivil-askeri bürokrasiye karşı domuz topu gibi birleşen AKP ile Gülen cemaati arasında yaşanacak gibi görünmektedir.

Çatlağın geçmişe dayandığı artık sır olmaktan çıktı diyebiliriz. Balyoz Davası'nın kanıtlarını bavulla savcılığa teslim etmesiyle ün yapan Taraf'ın cemaat kökenli yazarı Mehmet Baransu, 2004 Haziran'ında yapılan MGK bildirisini yayınladı. Geçmişte cemaate karşı yapılacak operasyona AKP'nin Tayyip Erdoğan ve Abdullah Gül dahil olmak üzere önemli bakanlarının imza attığı ortaya çıktı. Hükümet kararların uygulanmadığını iddia etse de bugün taarruza geçtiğiniz bir rakibe karşı bunu anlatmakta zorluk

yaşayabilirsiniz ve nitekim öyle oluyor.

Cemaatin hükümetin yalanlamalarına ikna olmadığı bizzat Fethullah Gülen'in 29 Kasım'da kendi sitesinden yayınladığı açıklamasından anlaşılıyor: "2004'te de bir dayatma olmuş. Eğer daha sonra birileri tarafından "Ben kaç defa bu mevzuda bakanları değiştirdim, bu işi yapın filan diye..." Sürç-ü lisan kabilinden mi, sağlam mülahazaya alamama kabilinden mi, bu mesele böyle tekerrür edip durmasaydı.. o gün alınan kararların bir sonucu olarak, bugün bu meselenin üzerine gelme duygusu olmasaydı.. maşerî vicdanda böyle algılanma olmasaydı.. Bütün maşerî vicdan meseleyi şimdi öyle algılıyor; "Demek ki o zaman öyle karar verilmiş, sonra ardarda bunlar sürekli, o mevzudaki vazifelileri değiştirerek hep bu işin üzerine gitmişler" şeklinde.. Ama bunlar denmeseydi, hüsn-ü zannının gereği suydı: "Bu mutereesele konjonktürel. O günün şartlarını bilmiyoruz, hadisenin içinde değildik ki biz o hadiseyi arka

planıyla görelim, felsefesiyle değerlendirelim." derdim. Devamı, temadisi olmasaydı, meseleye öyle bakardım. Ama o mevzuyu te'yid eder mahiyette beyanların verilmesiyle, öyle bir mesele karşısında, maşerî vicdan karşısında da bana diyecek bir şey kalmıyor." (Fethullah Gülen, 29 Kasım)

Birinci ağızlar dışında meselenin taraflarının yaptığı açıklamalar aslında siyasal hesapları da ortaya koymaya devam ediyor: Cemaat özellikle Zaman gazetesi AKP'nin otoriterleşmesinden yakınırken, Erdoğan'ı ve AKP'yi geçmişteki düşmanları Kemalistler gibi davranmakla onlara benzemekle suçlayan bir tonlama yakalamış durumunda. Öyleki sola yeri geldiğinde demediğini bırakmayan gazete, solcuların ağzından laflar yayınlıyor ve ideolojik olarak destek bulmaya çalışıyor. Karşı taraf da epeydir kimden gelirse gelsin her türlü eleştiriye Erdoğan'sız bir AKP yaratılmaya çalışıldığına dair komplo teorileriyle yanıt

veriyor.

Cepheleşmenin Kısa Geçmişi

Erdoğan ve Cemaat yakın tarihte birçok kez zıt pozisyonlara düştüler ve özellikle politik meseleler üzerindeki tavır alışlarıyla her iki kamp arasında ciddi farklılıklar olduğu göze çarpıyor. İlk büyük itilaf, Mavi Marmara'da 9 kişinin İsrail tarafından katledilmesinin ardından Fethullah Gülen'in "İsrail'in onayı olmadan hareket etmek, otoriteye başkaldırıdır. İsrail'den izin almalıydılar" çıkışıyla kamuoyuna yansımıştı. Özellikle İsrail, Mısır gibi dış politika ile ilgili konularda AKP ile cemaatin böyle bir açı farkını fazlasıyla dışavurduğunu gördük. Cemaat, ABD emperyalizmiyle göbekten bir bağ kurarken AKP'nin gelgitlerle dolu bir politika izlemişti. Hatta, zaman zaman eksen kayması tartışmaları gündemi meşgul etmekteydi.

Ancak geçtiğimiz yıl önemli bir kriz yaşanmış ve MİT Müsteşarı Hakan Fidan'la birlikte eski müsteşar Emre Taner ve Oslo görüşmelerinde

önemli bir rol oynayan MİT'çi Afet Güneş cemaate yakın savcılar tarafından emniyete çağırılmıştı. Erdoğan ise MİT üzerinden kendisinin hedef alındığını kısa sürede görmüş ve MİT müsteşarının yargılanmasını kendi onayına bağlayan bir yasayla durumu kurtarmıştı. Bu gelişme tarafların devlet aygıtı üzerindeki güçlerini birbirlerine karşı kullanmaktan çekinmeyeceğini gösterdi.

Gülen 29 Kasım'da yaptığı açıklamalarda şöyle ilginç bir ifade yer alıyor: "Öyle bir durumda bile olsa, insanlar hakkında hüsn-ü zan etmeli. CD'ler oluşturmak, chiplere değişik şeyler yüklemek, bazı kimselerin haysiyet, şeref, namus ve iffetiyle alakalı bazı şeyleri teşhir etmek suretiyle onları yıkmak ve devirmek, bir mü'minin yapması gerekli olan şeyler; caiz olmayan şeylerdir bir mü'min için." Gülen, bugüne kadar hasımlarını ortadan kaldırmak için iktidarla ittifak halinde kullandığı birçok tezgaha kendisinin de düşebileceğini öngörece kadar kirli

siyasete hakim durumda görünüyor.

Taraflar Birbirine Ne Kadar Muhtaç?

Mesele, devlet aygıtını elinde tutan iki güç arasındaki çatışma olunca, her iki gücün hangi sınırlar dahilinde birarada yaşayabileceği üzerinde düğümleniyor. Ya da kısaca şöyle soralım: Cemaat ve AKP birbirine ne kadar muhtaç?

Cemaatin bugüne kadar devlet üzerinde örgütlenme uğruna ittifak yelpazesini DSP'ye kadar genişlettiğini biliyoruz. Dolayısıyla AKP'nin Erdoğan liderliği altında devam etmesi ve çatışmanın bu şekilde sürmesi durumunda cemaatin

AKP içerisindeki kartlarını açabilecek veya yeni siyasal alternatiflerle ittifaka yönelebilecek esnekliğe sahip olduğunu görmek gerekir. Örneğin Sarıgül'ün şimdiden cemaate göz kırptığını görmek mümkün. Ama bu seçim o kadar kolay olmayacaktır. Zira cemaat için etkisiz bir muhalefet yerine güçlü bir iktidarla işbirliği yapmak hegemonyayı güçlendirmek açısından önem taşır. Bugüne kadar birbirlerinden hazzetmeselerde AKP ile ortaklığın yürümesinin sebeplerinden biri budur. İki ortak birlikte hem siyasal rakiplerini alt etmişlerdir, hem de iktidarın nimetlerini beraber tatmışlardır.

AKP ve Erdoğan için ise işler daha zor görünmektedir. Seçimlerde alacağı oy oranını gelecek planlamaları açısından

önemsemek zorunda olan Erdoğan, bugünlerde boşuna cemaatin oy oranını hesaplatmaya çalışmamaktadır. Cumhurbaşkanlığından başkanlık sistemine, yeni anayasaya giden yol AKP'yi en geniş desteğe mecbur bırakmaktadır. Cemaatle ilişkisinin uzun vadede oy oranını eritebileceğini gören bir Erdoğan'ın kavgayı uç noktalara taşımaması ihtimal dahilinde görünmektedir. Cemaate "Bizden ne istediler de vermedik" derken esasında yeni bir pay dağılımıyla uzlaşma sağlanabileceğinin işaretlerini vermektedir.

Ancak iki grup arasındaki "duygusal bağlar" kırılma eğilimini fazlasıyla taşımaktadır. Bavuldan çıkacak yeni belgeler, cdlerden flash belleklerden taşabilecek kirli ilişkiler kavgayı geri dönülmez noktalara taşıyabilir.

Eğitim Sistemi Tarafların Derdi mi?

Süregiden kavganın en gülünç yanı ise her iki cephenin eğitim konusunda ne kadar sevdalı olduğunu, fakirlerin, yoksulların eğitim hakkına nasıl sahip çıktığını görmemiz oldu. Sayelerinde topluma

Cemaatin bugüne kadar devlet üzerinde örgütlenme uğruna ittifak yelpazesini DSP'ye kadar genişlettiğini biliyoruz. Dolayısıyla AKP'nin Erdoğan liderliği altında devam etmesi ve çatışmanın bu şekilde sürmesi durumunda cemaatin AKP içerisindeki kartlarını açabilecek veya yeni siyasal alternatiflerle ittifaka yönelebilecek esnekliğe sahip olduğunu görmek gerekir. Örneğin Sarıgül'ün şimdiden cemaate göz kırptığını görmek mümkün. Ama bu seçim o kadar kolay olmayacaktır. Zira cemaat için etkisiz bir muhalefet yerine güçlü bir iktidarla işbirliği yapmak hegemonyayı güçlendirmek açısından önem taşır. Bugüne kadar birbirlerinden hazzetmeselerde AKP ile ortaklığın yürümesinin sebeplerinden biri budur. İki ortak birlikte hem siyasal rakiplerini alt etmişlerdir, hem de iktidarın nimetlerini beraber tatmışlardır.

eğitim alanında ne kadar içler acısı durumda olduğumuzu anlatma fırsatı doğdu!

Bu tartışma patlak vermese Soner Semih Sipahi ismi tarihte ufak bir ayrıntı olarak yer alıp, unutulacaktı. Ancak bugün tarihin ironisi işte onun katilleri, intihar haberinin yer aldığı

gazete k p rlerini kendisine kalkan ediyor. 2010 yılında 5000 TL'lik dersane borcu nedeniyle annesi cezaevine giren ve buna dayanamayarak intihar eden bir genç, rant paylaşımının aracı haline getiriliyor.

Erdoğan ve iktidar dersanelere yoksul çocukları için eşitsizlik yarattığını söyleyerek yüklense de veriler dersanelerin ve yoksullarla zenginler arasındaki eşitsizliğin bir başka kanalı özel okulların,  niversitelerin AKP döneminde pıtrak gibi çoğaldığını ortaya koyuyor.

MEB'in verilerine göre dersane sayısı 1995 yılından 2002'ye kadar olan süreçte 1496'dan 2002'ye çıkarken, 2011'de bu sayının 4055'e yükseldiği görülüyor. Dersanelere giden  Ğrenci sayısının AKP döneminde 606.522'den 1.234.738 kişiye, çalışan  Ğretmen sayısının ise 2011'den 50532 kişiye yükseldiği görülüyor. Bunun yanında eğitimin giderek ticarileşmesi, 4+4+4 sistemi ile birlikte dini referansları yüksek ve ucuz iş gücü yetiştirmeye dayalı,  ocuk işçiliğin önünü açacak bir sisteme geçiş yapılması, özel okul ve üniversitelerin sayılarının çoğalması bizzat AKP'nin eseridir. EĞitim de diğer bütün kamusal haklar gibi parayla alınıp satılabilir bir meta haline dönüşmüştür.

Öte yandan öğrencilerin sınavlarda yarış atı gibi koşturulmasına dayalı bir sistemde dersaneler kapatılsa bile eşitsizlik kendisine yeni araçlar, yeni oyuncaklar yaratarak sürecektir. Parası olan yine çocuğunu özel derslerle yetiştirecek, gerekirse özel okullara gönderecektir. Parası olmayan yoksul emekçi

Çocukları ise bu sistemde ancak seyirci kalacaktır.

Dersaneler cemaat için ise daha derin politik anlamlara sahiptir. Birincisi harekete militan devşirmenin en kestirme çözümlerinden birisi bugüne kadar dersaneler olmuştur. Bizzat Erdoğan Cemaatin dersaneler içerisindeki payını % 25 olarak açıklarken, cemaate ait 928 dersaneye yaklaşık 400,000 öğrencinin gittiği belirtiliyor. Bu veriler dersanelerin cemaat açısından ne kadar verimli alanlar olduğunu ortaya koyuyor. Buralarda elbette sadece test tekniği  Ğretilmiyor! Dersaneye giden gençler İslami yaşam tarzına iyice adapte edilerek geleceklerinde hareket için önemli vazifeler üstlenmeye hazırlanıyor.

29 Temmuz'daki konuşmasında Gülen'in Erdoğan'ı eleştirdiği konulardan birisi de buydu: "Bu işlerle uğraşılırken, asıl meşgul olunması gerekli olan şeyler ikinci plana itilecek... Mesela genel orta dereceli okullarda yüzde 35 nisbetinde i ki içen talebe var. Bu neredeyse ortaokul talebelerine kadar inmiş. Yüzde 30 nisbetinde sigara içen  Ğrenci var. Bunlar yaygınlaşıyor. yüzde 15-20 nisbetinde uyururucu alışkanlığı var. Türkiye'nin esas problemi budur; gelecek nesillerin uyururucu, i ki içen, sigara içen nesiller olması.. ve bizim bunlarla mücadele ediyor gibi bir tavrımız varken, böyle çok önemli, metastaz olmaya meyilli kanser gibi yarının yığınlarını batırabilecek bir problem varken, böyle bağışlayın, çok özür dilerim, böyle eften-p ften meselelerle meşgul olmak, bir yönüyle mühimme

Dersaneler cemaat için ise daha derin politik anlamlara sahiptir. Birincisi harekete militan devşirmenin en kestirme çözümlerinden birisi bugüne kadar dersaneler olmuştur. Bizzat Erdoğan Cemaatin dersaneler içerisindeki payını % 25 olarak açıklarken, cemaate ait 928 dersaneye yaklaşık 400,000 öğrencinin gittiği belirtiliyor. Bu veriler dersanelerin cemaat açısından ne kadar verimli alanlar olduğunu ortaya koyuyor. Buralarda elbette sadece test tekniği  Ğretilmiyor! Dersaneye giden gençler İslami yaşam tarzına iyice adapte edilerek geleceklerinde hareket için önemli vazifeler üstlenmeye hazırlanıyor.

takılıp da onlarca ehemmi görmezden gelmek gibi bir hal oluyor. Onu anlamakta da işin doğrusu zorlanıyorum."

Bir başka ilginç ayrıntıyı da atlamadan bu noktayı sonlandıralım: Kürt illerindeki dersanelerden % 80'inin Gülen cemaatine ait olduğu belirtiliyor. İşte size Kürt sorununa çözüm yollarından birisi: Gençliği İslamileştir ve ehlileştir! Mücadeleden uzak tut!

Sonuc olarak her iki cephenin de emekçi sınıflar için hayır getirmeyecek bir rant kavgasının içine düştüğünü görmemiz gerek! Bu kavgayı kim kazanırsa kazansın veya uzlaşsınlar eşitsizliğe yeni bir halka eklenecek, haklarımıza yeni tırpan daha geçirilecektir. Egemenlerin geçmişte yaşanan çatışmalarında da gördüğümüz üzere bizler ortaya saçılması muhtemel pisliklere karşı hazırlıklı olmalıyız. Zira böyle dönemlerde ortaya sa ılacak her türlü kirli ilişki egemenleri teşhir etmek için önemli olanaklar sunar ve sistemin  r y yen yanlarını gözler önüne serer.

Bu kavganın en olumlu yanı aslında eğitim sisteminin de i ler acısı halinin bu hengame içerisinde ortaya serilmiş olmasıdır. Eşit, bilimsel, demokratik ve her türlü ulusal, etnik, dini ayrımcılıktan arındırılmış bir eğitimin önündeki engelin bizzat egemenlerin kendisinin olduğunu unutmamalıyız.

21. Yüzyılda Troçki

Marksizm ve Leninizmden, kıvıl renkli bayraktan vazgeçmeyenler sağa savrulmayacaklarsa yani Stalinizmin eleştirisini soldan vereceklerse ve 21. yüzyılın ortaya çıkardığı yeni sorunlara yanıt üreteceklerse karşılarına çıkacak olan tek adres Troçki'dir.

Troçki gibi bir dev 4 sayfada anlatmaya çalışmak gerçekten zor bir iş. Ne var ki radikalleşmekte olan yeni bir gençlik kuşağına devrimci bir kutup yıldızı olarak Troçki'yi anlatmanın önemi ortadadır...

Troçki'nin bir devrimci önder olarak yaptıkları ve sahip olduğu nitelikler, gerçekten göz kamaştırıcı: Ekim Devrimi'nin Lenin ile beraber iki önderinden birisi, Kıvıl Ordu'nun efsanevi savaşçı komutanı, 1905 ve 1917'nin Sovyet Başkanı işçi önderi, Dışişleri Halk Komiseri ve Leninli Komünist Enternasyonal'in en önemli metinlerinin yazarı, aynı zamanda hayranlık uyandıran bir hatip ve büyük bir teorisyen, gücü dost düşman herkes tarafından kabul edilen büyük bir entelektüel ve örgütçü... Eşi benzeri görülmemiş zorluklarla, kavgayla geçen, işçi sınıfı ve komünizm davası için adanmış bir ömür...

Troçki'nin tarihselliği bunlarla sınırlı olsaydı, kuşkusuz büyük bir komünist önder olarak gelecek kuşaklarca anılmaya devam edecekti. Ama Troçki, tıpkı Lenin gibi, tarihteki bir önder olmanın çok ötesinde, güncelliğini ve belirleyiciliğini olduğu gibi muhafaza etmektedir.

Lenin'in güncelliği, herşeyden çok, **Leninist parti teorisi**dir; yani, işçi sınıfının iktidarı alması için devrimciler-

den oluşan bir öncü partinin varlığının zorunlu olmasıdır. Troçki'nin güncelliği ise etkisi, halen özellikle Türkiye'de oldukça fazla olan Stalinci tahrifata karşı **devrimci Marksizmin savunulması** ve emperyalist kapitalist sistemden tek çıkış yolunu ifade eden **sürekli devrim teorisinden** kaynaklanır. Bunları açıklamaya çalışalım.

Sovyetler'in Kaderi Hepimizin Kaderi Oldu

İşçi sınıfının kitlesel genel grev hareketinin doğal sonucu olarak ortaya çıkan (ilk defa 1905'te), aşağıdan yukarıya seçilen işçi temsilcilerinin meclisi ve iktidar organı olan Sovyetler, Bolşevik Parti'nin öncülüğünde 1917 Ekimi'nde iktidarı aldığı anda her şey devrimin yayılmasına bağlıydı. Emperyalist kapitalist bir okyanusta sosyalist bir ada olarak kalamayacaklarını, iki ölümcül düşmanın (burjuva diktatörlük-proletarya diktatörlüğü) birarada yaşayamayacağını en iyi bilenler de kuşkusuz Lenin önderliğindeki Bolşevikler'di. Umutlar boşa çıkıp Avrupa'da devrimler yenildiğinde Bolşevikler karşı devrime dişleri ve tırnaklarıyla direndi. **Troçki, Kızılordu'yu kurup destansı bir savaş örgütleyerek 17 ülke tarafından desteklenen Beyaz Ordu'yu yense de savaşta alınan darbe-**

ler ölümcüldü. Daha 1.Dünya Savaşı'nın yaralarını saramamış olan Rusya'da iç savaş süresince tam 7 milyon kişi ölmüş, Sovyet ekonomisi çökmüş, şehirler boşalmıştı. Resmi tarihte Kurtuluş Savaşı olarak adlandırılan Türk - Yunan savaşında en geniş sayıları kabul ettiğimizde 100 bin civarında kayıp olduğunu hatırlar ve bunu Kıvıl Ordu- Beyaz Ordu iç savaşıyla karşılaştırsak yıkımın büyüklüğü daha iyi anlaşılır.

Netice itibarıyla savaş kazanılmaya kazanılmıştı, ama işçi iktidarı da ölümcül yaralar almıştı. İşçi iktidarı dış saldırılarla ya da burjuvazi ve feodal kalıntıların karşı devrimiyle değil, ama yozlaşarak içeriden çökecekti. Yozlaşmanın maddi temeli, işçi sınıfının uzun savaş yıllarında moralmen ve fiziksel olarak çökmesi ve adeta atomize olmasında yatıyordu. Yeni rejimin sınıf temeli çözüldüğünden devrimci prensipler uygulanamaz hale gelmişti. **Yozlaşma, her şekilde sürerken başı çeken eğilim bürokratikleşme olacaktı.** Eşitlikçi ilkelere terk edildi, her yerde sözü geçen bürokratlardı. Bürokratik elitin başında ise Stalin vardı. Ne bir teorisyen, ne bir hatip, ne de bir taktisyen olan Stalin'i tarihsel bir kişilik haline getiren devrim değil, devrimin zayıflaması ve bürokratikleşmeydi. Lenin, ölmeden önceki son kav-

Ekim Devrimi'ne imza atan Bolşevik Parti merkez komite üyelerinin Stalin'in iktidarı ele geçişini görece kadar yaşayanlarının neredeyse tamamı Stalin tarafından öldürüldü.

gasını bürokratikleş-meye ve Stalin'e karşı verdi. Bu konuda Lenin'in son yazışmalarını derleyen **Öteki Yayınevi'nin "Lenin'in Son Kavgası"** adlı kitabı ayrıntılı bir belgeler toplamıdır. Okur bu belgelerde Lenin'in Stalin'i tasfiye etmek için kolları sıvadığını görecektir. Lenin'in vasiyeti olarak bilinen mektuplarından birinde (bu vasiyet kamuoyundan ve partiden gizli tutulmuştur) Stalin'in görevden alınması gerektiği yazılıdır. Ne var ki Lenin bu son kavgasını nihayete erdiremedi, her seferinde bu son büyük görevi halletmek için ayağa kalkmayı başarsa da en sonuncu krizi atlatamayarak hayata veda etti. Lenin'in son kavgasını devam ettirmek görevi, artık Troçki'nin omuzlarındaydı.

Lenin'in ölümü bir dönüm noktası oldu, zira Stalin önderliğindeki bürokratik kast, bu andan itibaren devrimci Marksizme karşı büyük bir saldırıya girişti. Bu saldırılarda doğrudan doğruya Marks'ın ya da Lenin'in hedeflenmesi mümkün değildi tabi. Bu yüzden de **Marksizm-Leninizme yönelik saldırılar Troçki şahsında yürütülüyordu.** Örneğin, Marksizmin en açık ilkelerinden olan sosyalist dünya devrimi hedefi, artık "Troçkizm sapması"nın işaretlerinden biri sayılıyor ve her yerde kovuşturmaya uğruyordu. Stalin ve hizbi, işe eşitlikçiliği mahkum ederek başladılar. Böylelikle kendi bürokratik ayrıcalıklarına söz edilemeyecekti. Derken **tek ülkede sosyalizm** sözde teorisi ortaya atıldı ve devrimi yayma hedefi terk edilerek emperyalizmle birarada yaşanabileceği varsayıldı. Bunun doğal sonucu anti-Marksist yurt-sever zırvanın komünistliğin birinci işareti sayılmasıydı. Bu, giderek Rus milliyetçiliğine dönüşecek ve **Rusya yeniden halklar hapishanesine çevrilecekti.** Troçki'ye karşı yürütülen karalama kampanyalarında Yahudi karşıtlığı bile kullanılmaktaydı. Ezilen halklar daha sonra etnik temizliğe varan baskılarla karşı karşıya kalacaklardı. Diğer taraftan bürokratik otoriterlik bir kural olarak komünistliğin bir ifadesi olarak şekillendirildi. Marksizm-Leninizm bu şekilde kendi karşıtına çevriliyordu. Stalin birinci beş yıllık kalkınma planı hazırladığında amacı

güçlü Rusya yaratmaktı. Böylelikle sosyalizm planlı ekonomik kalkınmaya indirgeniyordu. Stalinizmin milliyetçi bir kalkınma ideolojisi olduğunun bir kanıtı, Stalinist Rusya ise diğeri günümüzde de hala ayakta olan Çin'deki ÇKP iktidarındır. Bu rejimlerde işçiler-emekçiler ve gençlerin hiçbir hakkı yoktur, aşırı çalıştırılmanın doğal sonucu ise **akıl sınırlarını zorlayan polis devleti uygulamalarıdır.** Zira, bu koşullara isyan etmesi tabi olan emekçiler ve gençlere göz açtırılırsa sonuçlar yıkıcı olabilirdi. Bunun sonucu olarak dünya halkları komünizmi totaliterlikle eşdeğer görmeye başladı. Burjuvazi bunu bugün bile istismar etmektedir. Yani, komünizm eşittir Stalinizm olarak lanse edilmektedir.

Şimdilerde feminizmi savunan Stalinistler tarihe dair ufak bir bilgileri olsa ya Stalin'den ya da feminizmden vazgeçerlerdi, zira Stalin Rusyası kadın ve eşcinsel hakları konusunda da Ekim Devrimi'nin bütün kazanımlarını yok etmiştir. **10 çocuk doğuranlara analık madalyası verilirken, eşcinsellik suç kapsamındaydı.**

Neticede 1928'de Sovyetler "sovyet" yasalarından kaldırıldı, işyerlerindeki mutlak hakimiyet artık müdürlerdeydi. Karşı devrim, böylelikle neticelenecek ve **Ekim'in bütün kazanımları ters yüz edilecekti.** Bunun ardından devrim kadrolarının imhası başladı. **SSCB resmi belgeleri, 1937-38 yılları arasında 1.548.336 kişinin tutuklandığını bunlardan 681.682'sinin idam edildiğini belirtir.** Bu ortalama günde 1000 kişinin idamı demektir ki

tarihçilere göre SSCB resmi verileri ölü sayısını en az yarı yarıya azaltmaktadır. Kesin sayı belki hiçbir zaman öğrenilemeyecek, ama şurası kesin ki bir milyondan fazla komünistin öldürülmesi tarihteki en büyük politik soykırımdır. Sadece Rusya'daki komünistler değil Stalinizasyona direnen ya da direnme potansiyeli olan dünyadaki komünist partilerin önde gelen kadroları da imha edildiler. Böylelikle dünyadaki komünist partiler, bunların etkili olduğu sendikalar eliyle neredeyse tüm işçi hareketi ve hatta ulusal kurtuluş hareketleri Stalinistler tarafından yönetildi. Ve her defasında mil-

1928'de Sovyetler "sovyet" yasalarından kaldırıldı, işyerlerindeki mutlak hakimiyet artık müdürlerdeydi. Karşı devrim, böylelikle neticelenecek ve Ekim'in bütün kazanımları ters yüz edilecekti. Bunun ardından devrim kadrolarının imhası başladı. SSCB resmi belgeleri, 1937-38 yılları arasında 1.548.336 kişinin tutuklandığını bunlardan 681.682'sinin idam edildiğini belirtir. Bu ortalama günde 1000 kişinin idamı demektir ki tarihçilere göre SSCB resmi verileri ölü sayısını en az yarı yarıya azaltmaktadır. Kesin sayı belki hiçbir zaman öğrenilemeyecek, ama şurası kesin ki bir milyondan fazla komünistin öldürülmesi tarihteki en büyük politik soykırımdır. Sadece Rusya'daki komünistler değil Stalinizasyona direnen ya da direnme potansiyeli olan dünyadaki komünist partilerin önde gelen kadroları da imha edildiler.

liyetçi Rus dış politikasının bir aracına dönüştüler. Karşı oldukları tek şey ise devrimdi. Çünkü **devrimlerin yayılma potansiyelleri onları korkutuyordu**, çünkü kendileri de ayrıcalıklı, despot ve kokuşmuşlardı, devrim rüzgarı kendi ülkelerine yayılabildi, tıpkı 68 fırtınasının Prag'ı vurması gibi. Bu yüzden de **devrimleri her defasında sabote ettiler**. KP'ler (komünist partiler) ve kontrol ettikleri sendika bürokratları, dünyanın birçok yerinde devrimleri en belirleyici anlarda satmaktan çekinmediler. Bu konuda 1925-26 Çin, 1936 İspanya, 1943-48 arası Yunanistan, İkinci Dünya Savaşı'nın hemen ertesindeki İtalya ve Fransa, 1965 Endonezya, 1968 bir kez daha Fransa, 1973 Şili, 1974 Portekiz, 1979 İran... Aradan sıyrılma şansı yakalayan 1959 Küba Devrimi gibi örnekler çıkmıştı, ama **Fidel Kastro** 2005 yılında Stalin yaşasaydı Küba Devrimi'ne izin vermezdi diyecekti. Toparlayacak

olursak Stalinist SSCB dünya statükosunu bozmak gibi bir düşünceye asla izin vermedi, kendisi bu statükonun süper gücü olmaya çalıştı ve KP'leri de bu yönde kendi milliyetçi dış politikasının aracına dönüştürdü.

Troçki Mücadeleyi Omuzluyor!

Stalinist karşı devrimin yarattığı iki büyük yıkımdan bahsedebiliriz. Birincisi fiziksel olanı: Rusya'da işçi iktidarının yıkılması ve dünya çapında da kapitalistlerle işbirliği halinde dünya genelinde devrimlerin engellenmesi. İkinci ise ideolojik olan, yani bütün dünyaya yeni kuşaklara komünizm diye öğretilenler. Yukarıda özetlemeye çalıştık: Eşitlikçiliğe karşı başlatılan savaşla ilerleyen tahrifat, "tek ülkede sosyalizm" sözde teorisi ile devam etti. Enternasyonalizme karşı yurtseverlik, **sosyalizmin milliyetçi kalkınmaya indirgenmesi**, güçlü devlet ve otoriter tek parti rejimi, sosyalist devrimin karşısına çıkarılan (demokratik) aşamacılık, ezilen halklara kan kusturulması, kadın haklarının tırpanlanması, emekçilere ve ezilenlere karşı yabancılaşma ile gelen elitizm, bürokratizm, **sol içi şiddet kültürü**, emperyalist kapitalistlerle ortaklık, Hitler'e bile övgülerin düzülebildiği sınıf işbirlikçiliği, diyalektik materyalizme karşı kaba mekanikçilik ve burjuva pozitivistizminin zımnen kabulü...

Troçki'nin **Sol Muhalefet** ve ardından **4.Enternasyonal** ile yürüttüğü amansız kavga, böylece aynı zamanda Marksizm ve Leninizmin savunulması mücadelesidir. Troçki ve yoldaşlarının mücadelesi olmasaydı, devrimci Marksizmin gerçek içeriği sadece bir takım entelektüellerin yürütebileceği akademik çalışmaların

konusu olabilirdi. **Troçki sayesinde devrimci Marksizmin temiz bayrağı gelecek kuşaklara, bizlere devredilebilirdi.**

1989-91 arasında SSCB ve Doğu Bloku rejimleri birbiri peşisıra çözüldü. Bütün günahlar ve kirli çamaşırlar ortaya saçıldı. Emperyalist kapitalizm, bu iflası Marksizme saldırmak için büyük bir kampanyaya dönüştürdü. Sol açısından Stalinizmin geride bıraktığı miras iki tür-lüydu. Stalinistlerden az bir kısmı bu berbat mirası körü körüne savunmaya devam ettiler. Daha büyük bir kısım ise burjuva kampanyaya katılarak Stalinizmin günahlarını Marksizme yükleyerek sağa savruldular. Sağa ve açıkça düşman kampa geçenler bir yana geri kalanların bir kısmı sınıf paradig-masının çözüldüğü iddiasıyla Marksist-Leninist geleneği reddederek solda kendisine başka bir kulvar açıp post-modernizmin tesiri altında kimlik merkezli bir çeşit sivil toplumculuğa geçtiler. Bir de Stalinizmle hesaplaşmadan devrim iddiasını sürdürür görünürken ideolojik cephaneyi de burjuvaziden (kimlik siyasetinden, sol liberallikten) alan geniş bir cenahın olduğunu hatırlatmak da fayda var.

Marksizm ve Leninizmden, kızıl renkli bayraktan vazgeçmeyenler sağa savrulmayacaklarsa yani Stalinizmin eleştirisini soldan vereceklerse ve 21. yüzyılın ortaya çıkardığı yeni sorunlara yanıt üreteceklerse karşılırları çıkacak olan tek adres Troçki'dir. Marksist sınıf perspektifini esas alan, burjuvaziyle asla uzlaşmayan, proleter devrim ve bunun yayılmasını ifade eden sosyalist dünya devrimi fikri, bunun öncüsü olan Leninist Parti ve dünya partisi (enternasyonal) hedefi, sözde demokratik aşamalar ve ilerici burjuvaların reddi ve bunun alternatifi olarak sürekli devrim... Bütün bunlar, Marksizmin temelleri ve Troçki'nin mücadelesinin esaslarıdır ve kapitalizm var olduğu müddetçe biricik devrimci yolu ifade edecektir...

21.yy'ı kazanacaksak bu, ancak Marksizm ve Leninizmin temelleriyle özdeşleşen ve sürekli devrim hattını bil-lurlaştırır Troçki'den doğru mümkün olabilir. Emperyalist kapitalizm tüm vahşiliği ile hükmünü sürdürüyor. Yani esas çelişki hiç de değişmedi. Emek ile ser-maye arasındaki çelişki sürdüğü sürece proleter devrim hiçbir zaman geride

21.yy'ı kazanacaksak bu, ancak Marksizm ve Leninizmin temelleriyle özdeşleşen ve sürekli devrim hattını billurlaştırır Troçki'den doğru mümkün olabilir. Emperyalist kapitalizm tüm vahşililiği ile hükmünü sürdürüyor. Yani esas çelişki hiç de değişmedi. Emek ile sermaye arasındaki çelişki sürdüğü sürece proleter devrim hiçbir zaman geride kalmış bir hedef olmayacaktır. Diğer taraftan sözde "komünizm" adına geçen yüzyılda bütün dünyaya damgasını vuran SSCB'nin dünyada hakim olan ideolijisi Stalinizmle hesaplaşmadan bu yüzyılda ilerlemek, mümkün olamaz.

kalmış bir hedef olmayacaktır. Diğer taraftan sözde "komünizm" adına geçen yüzyılda bütün dünyaya damgasını vuran SSCB'nin dünyada hakim olan ideolijisi Stalinizmle hesaplaşmadan bu yüzyılda ilerlemek, mümkün olamaz.

Bugün dünyanın dört bir yanında isyan ateşi yanıyor. İnsanlar, iş, aş istiyor, geleceğe güvenle bakmak, baskının yabancılaşmanın olmadığı bir yaşam, barış ve kardeşleşme istiyor... Bunları kapitalizmin verebilmesi mümkün değil. Bunları elde etmek için savaştan kitlelerin ise mutlaka ve mutlaka kapitalizmin sınırlarını aşması gerekiyor. Herhangi bir şekilde demokratik bir devrim ya da reform programının bunları sağlaması mümkün değil. **Nepal'de Maoistler 2006 yılındaki devrimi demokratik aşama gerekçeyle durdurmuşlardı.** Peki geride ne kaldı? Nepal'de emekçi halkın hiçbir sorun çözülmedi. Sistem olduğu gibi yerinde duruyor. Kapitalizm yıkılmadan, işçiler iktidara gelmeden bir sonuç yaratılabileceğini savunan Maoistler

Kitleler reform programı için mücadeleye giriştiklerinde milyonlarca emekçi, eylemle grevle mevcut düzeni zorlamaya başladığında sınıf mücadelesi topyekün bir savaşa dönüşecektir. Zira karşı taraf bu mücadeleyi başarısız kılmak için elindeki en kirli ve en vahşi yöntemleri kullanmakta tereddüt etmeyecektir. İşte bu yüzden eğer geri adım atmayıp eylem ve grevlerle taleplerinizde ısrar edecek olursanız kendinizi bir iç savaşta bulacaksınız demektir. Bu gerçekten ancak burjuva demokrasisine ve emperyalist kapitalist sisteme safça inanmış olanlar şüphe duyabilir. Onlara da son on yılda seçimle işbaşına gelen reformist yönetimlere karşı Venezuela, Honduras ve Paraguay'da düzenlenen ABD destekli darbeleri hatırlatmak yeterli olacaktır.

emperyalizmle anlaşılar ve kısa zamanda tarih olmanın yolunu tuttular.

Peki alternatif nedir? Bunu Mısır'daki devrim süreci için yazılmış olan V.U.Arslan'ın broşüründen alıntıyla açıklamaya çalışalım. Tek Yol Sürekli Devrim!

"Peki Mısır'da demokratik devrim ya da reform programı neden uygulanamaz? En temel reformların uygulamaya sokulması bile emperyalist kapitalist sistemin sınırlarını aşmayı gerekli kılıyor da ondan. Aslında kategorik olarak pekala kapitalist özel mülkiyet dahilinde de gerçekleştirilebilecek reform hamlesinin programını özetle şöyle sıralayabiliriz: Köylüye toprak dağıtmak, neoliberal reçeteyi yırtıp atarak emekten yana hamleler yapmak, işsizlik ve yoksulluğu bitirmek, eğitim, sağlık ve kültür alanlarında sıçramalar gerçekleştirmek, temel hak ve özgürlükleri güvence altına almak, başta sendikalar olmak üzere emekçi halkın örgütlülüğü önündeki bütün engellemeleri ortadan kaldırmak, planlı ekonomik bir kalkınma sağlayıp sanayide tarımda çarkları döndürmek, İsrail ve ABD ile yapılan emperyalist anlaşmaları yırtıp atmak, kadın haklarını güvence altına almak, Kıptiler ve diğer ezilen halklar üzerindeki baskı ve tehditleri yok etmek... Kitlelerin özlemlerini ifade eden, uğruna bedel ödedikleri ve gelecekte de ödemeye hazır oldukları hedeflerin özeti olan bu listeyi uzatabiliriz. Gelgelelim sınıf savaşının karşıt kampı olan mülk sahibi sınıflar, emperyalist kapitalist sistem ve yerel işbirlikçileri de bu hedeflerin gerçekleşmesini engellemek için savaşılmaya hazırlar. Kitleler yukarıda özetlemeye çalıştığımız reform programı için mücadeleye giriştiklerinde milyonlarca emekçi, eylemle grevle mevcut düzeni zorlamaya başladığında sınıf mücadelesi topyekün bir savaşa dönüşecektir. Zira karşı taraf bu mücadeleyi başarısız kılmak için elindeki en kirli ve en vahşi yöntem-

leri kullanmakta tereddüt etmeyecektir. İşte bu yüzden eğer geri adım atmayıp eylem ve grevlerle taleplerinizde ısrar edecek olursanız kendinizi bir iç savaşta bulacaksınız demektir. Bu gerçekten ancak burjuva demokrasisine ve emperyalist kapitalist sisteme safça inanmış olanlar şüphe duyabilir. Onlara da son on yılda seçimle işbaşına gelen reformist yönetimlere karşı Venezuela, Honduras ve Paraguay'da düzenlenen ABD destekli darbeleri hatırlatmak yeterli olacaktır. Aynısının Mısır'da da tekrarlanmak isteneceği aşıkardır. Bu yüzden ki bahsini ettiğimiz reform programının uygulanması için girişilecek ısrarcı ve keskin mücadelenin anlamı iç savaştan başkası olamaz. Ama bu iç savaş Suriye'de yaşanan iç savaş gibi etnik ve mezhepsel düşmanlıkları kaşıyan farklı emperyalist blokların vesayet savaşı şeklinde olmayacaktır. Bir bütün olarak halkın kendi bağımsız sınıf çıkarları için yerli ve yabancı kapitalistlere karşı girişeceği büyük bir kavgadan bahsediyoruz. Eğer bu büyük kavga kazanılacaksa bunun için düşman kapitalist sınıfların gücünü kırmak zorundasınız. Eğer bunu yapmazsanız yenilgi kaçınılmaz olacaktır ve emekçi hareketi ezilecektir. Kapitalist sınıfların gücünü kırmak için kapitalist büyük mülkiyete, bankalarına, holdinglerine emekçiler tarafından el konulmalı, bunları kolektifleştirmeli ve eski burjuva devlet mekanizması dağıtılmalıdır. Bu hamleler, mücadeleyi başarıya götürmek için geçilmesi gereken zorunlu duraklardır. **Bu da aslında gerçek bir reform programını hayat geçirmenin bile aslında ancak bir sosyalist devrimle mümkün olabileceğini bize anlatmaktadır.**"

V.U.Arslan

Bugün dünyanın dört bir yanında isyan ateşi yanıyor. İnsanlar, iş, aş istiyor, geleceğe güvenle bakmak, baskının yabancılaşmanın olmadığı bir yaşam, barış ve kardeşleşme istiyor... Bunları kapitalizmin verebilmesi mümkün değil. Bunları elde etmek için savaştan kitlelerin ise mutlaka ve mutlaka kapitalizmin sınırlarını aşması gerekiyor. Herhangi bir şekilde demokratik bir devrim ya da reform programının bunları sağlaması mümkün değil.

Erdoğan-Barzani Buluşmasının Ardından: Kürt Sorununda "Barış"ın Neresindeyiz?

Günlerdir Kürt sorunun çözümü için tarihi bir dönüm noktası olacağı belirtilen Tayyip Erdoğan ve Mesud Barzani'nin Diyarbakır buluşması gerçekleşti. Geçtiğimiz yıl başlattığı "çözüm süreci"nde şimdiye kadar dişe dokunur bir adım atmayan ve Kürt ulusal hareketiyle köprüleri atmanın eşiğine adım adım yaklaşan iktidar, çareyi hem Barzani gibi kendi politikalarına uyum sağlayacak Kürt temsilcilerle buluşmakta hem de Şivan Perwer gibi bugüne dek Kürt halkı açısından dinlemenin büyük bedeller gerektirdiği sanatçıları siyasi malzeme haline getirmekte arıyor.

Aslında ortada bugün ne bir çözümden ne de bir süreçten bahsetmek mümkün. Erdoğan ve AKP bugüne kadar Kürt halkının siyasal temsilcilerini muhatap almaktan ısrarla kaçınıyor. Bir süreçten bahsetmek gerekirse bu, ancak Erdoğan'ın siyasal geleceği paralelinde kurduğu taktik hamlelerden ibaret olabilir. Diyarbakır ziyaretinde son anda programa eklenen ve biraz mecburiyetten ve "tarihi buluşma"ya gölge düşmemesi adına alınan Büyükşehir Belediyesi ziyaretini saymazsak Türkiyeli Kürtlerin birinci dereceden siyasal temsilcilerinin böylesine şaşalı reklamı yapılan "tarihi buluşma" kapsamı dışında bırakılması bu buluşmayı da bir taktik hamlenin ötesine götürmüyor.

Bundan ötesi zaten düşünülemez. Erdoğan

Diyarbakır ziyaretinden ciddi bir sokak tepkisiyle karşılaşmadan geri dönmesi Kürt halkının ona duyduğu güvenden çok, Kürt ulusal hareketinin hala süreçten beklentilerinin var olmasında ve bundan kaynaklı temkinliliğinde aranmalıdır. Bu ziyaret başka bir dönemde gerçekleşmiş olsaydı tepkinin çok daha farklı olacağı çok açıktır. Nedeni zaten ortada. Erdoğan Diyarbakır'a Kürt halkının ulusal haklarını tanıyan, anadil başta olmak üzere demokratik taleplerini eksiksiz karşılayan bir lider olarak değil, barış sürecinde Kürdistan coğrafyasını karakollarla donatan ve bunun için Medeni Yıldırım'ın katledilmesinde doğrudan sorumluluğu bulunan, binlerce Kürt siyasetçiyi cezaevlerinde tutan, Rojava'yla Nusaybin arasına

utanç duvarı ören, yine Rojava'nın üzerine İslamcı çeteleri süren ve binlerce insanın katledilmesine yol açan bir lider olarak geldi.

Kürt Halkının İki Tarihsel Karakteri: Barzani ve Şivan Perwer Bu Resmin Neresinde?

Erdoğan tek başına bu ziyareti gerçekleştirmiş olsa Türkiye'nin batısında yapacağı herhangi bir temel atma töreninden farkı olmayacaktı. Ama eğer Kürt halkının geçmiş yüzyılında önemli bir yer tutan bir ailenin son temsilcisini ve Kürt halkının, Türkiyeli devrimcilerin dinlemek uğruna bedel ödemeyi göze aldığı ve artık bir halkın tarihinin bir parçası haline gelmiş bir sanatçıyı yanınıza alıyorsanız bu ziyareti farklı konumlandırmak gerek-

mektedir. (İşine geldiği zaman Kürt olduğunu hatırlayan İbrahim Tatlıses'i elbette bu kapsamın dışında bırakmak gerekiyor.)

Önce Şivan Perwer'le başlamak gerek. Şivan Perwer'in Kürt halkının özgürlük istemi için duyduğu samimiyet tartışılmaz. Yıllarca politik hesapların dışında durmuş ve türkülerini bir halkın acılarının, ağrıtlarının dışavurumu haline gelmiş bir insanın bir anda politik hesapların bir parçası haline dönüşmesi kolay değildir. Ancak Şivan Perwer için sürecin bir parçası olmanın tek bir yolu elbette yoktu. Twitter'da paylaşılan "Şivan tek başına 'sınır'ı geçip gelse en az 3 milyon Kürt karşılardı ama siyasi mesafesizlik yüzünden Şırnak İl Emniyet Müdürü karşıladı!" ersözleriyle anlatılan durum, Şivan Perwer'in AKP'nin projesiyle yakınlaşmasının sonuçlarını özetlemektedir. Şivan Perwer halkıyla böyle bir kucaklaşmayı tercih etseydi, Kürt halkı nezdinde kazanacağı saygınlık daha büyük olacaktı.

Barzani'ye gelicek olursak... Barzani'nin Diyarbakır ziyaretini kabul etmesi Ortadoğu'da özellikle Irak ve Suriye ekseninde Kürt halkının geleceği açısından önemli gelişmelere gebe olabilir. Barzani'nin bugüne kadar izlediği pragmatik ve çıkarlara dayalı politika açık belirtmek gerekirse özellikle Suriyeli Kürtler ve buranın asıl siyasal öznesi olan PYD için çift taraflı presin koşullarını yaratabilir. Çünkü karşımızda geçmişte Talabani ile olan çatışmalarında Saddam'la bile işbirliğine girmekte bir beis görmeyen bir özne durmaktadır. Şimdi de Barzani, adına barış denen süreçte hiçbir adım atmayan T.Erdoğan'ın görüntüyü kurtarması için devreye girmiştir. AKP'nin desteklediği El Kaide çetelerinin PYD'ye ve Kürt halkının geneline saldırdığı bir ortamda Barzani sınır kapısını kapayarak nerede durduğunu göstermiştir. açıkçası PYD'nin zaferlerinin T.Erdoğan kadar Barzani'yi de sıkıştırdığı ortada. Bu nokta kaçırılırsa "tarihi" Diyarbakır buluşmasının gerçek anlamı kavranamaz.

Radikal'in haberine göre Diyarbakır'daki buluşma Erdoğan ve Barzani arasında 4 maddelik bir mutabakatla sona erdi. Buna göre;

Erdoğan'ın Diyarbakır çıkarması sırasında sokaklardaki tek protesto Lice'de kalekol yapımına karşı eylemde öldürülen Medeni Yıldırım'ın annesi tarafından gerçekleştirildi.

1- Barzani, çözüm sürecine destek vermeye devam edecek.

2- Suriye'nin kuzeyinde (Rojava) PYD'nin kurmak istediği de facto yönetime Kuzey Irak Kürt Yönetimi müsaade etmeyecek.

3- Kürt petrolünü Türkiye üzerinden dünyaya pazarlayacak boru hattından petrol en geç 1-1.5 ay içinde akmaya başlayacak.

4- Habur sınır kapısına paralel iki sınır kapısı 1 ay içinde açılacak.

Her iki taraf arasındaki ilişkinin yukarıdaki mutabakkatta da görüldüğü üzere dışarı yansıyan yüzünde Kürt halkına dair umut verici bir ışık bulunmamaktadır. Türkiye ile Güney Kürdistan arasındaki ekonomik ilişkilerin hacminin oldukça büyük olduğu bilinmektedir. Sınır kapıları açılması ve petrol akışının başlaması bunu arttıracaktır. Ancak asıl önemli yansıma Suriye'deki gelişmelerle ilgili olacaktır.

Barzani'nin Batı Kürdistan'daki gelişmeleri domine eden PYD ile ve son süreçte PKK ile arasında gerilimli bir ilişki olduğu saklanamaz bir gerçek halini almaya başladı. Geçtiğimiz günlerde KDP Dış İlişkiler Başkanı Hemin Hewrami "Suriye Kürtleri, kendi gündemlerini kendileri belirlemeli. Maalesef PYD buna katılmıyor, mesela sınır kapılarındaki problemlerin çözülmesi konusunda yardımcı olmuyor. PYD, Kobani, Kamışlı, Afrin gibi şehirlerde diğer Kürt partilerinin çalışmalarına izin vermiyor. Rejimle diyalog kurmaları Suriye'de yaşayan Kürtler'in hangi problemini çözdü? Suriye Kürtleri için hiçbir gelişme sağlanmadı. Kürtler'e herhangi bir şey kazandırmadı." sözleriyle PYD ile var olan gerilimleri özetlemişti. Öte yandan KDP sıklıkla PYD'nin Esad rejimiyle diyaloga girmesini eleştiriyor. Her iki Kürt grup arasında Hewrami'nin de dile getirdiği gibi özellikle Ortadoğu'daki kutuplaş-

Erdoğan Diyarbakır ziyaretinden ciddi bir sokak tepkisiyle karşılaşmadan geri dönmesi Kürt halkının ona duyduğu güvenden çok, Kürt ulusal hareketinin hala süreçten beklentilerinin var olmasında ve bundan kaynaklı temkinliliğinde aranmalıdır. Bu ziyaret başka bir dönemde gerçekleşmiş olsaydı tepkinin çok daha farklı olacağı çok açıktır. Nedeni zaten ortada. Erdoğan Diyarbakır'a Kürt halkının ulusal haklarını tanıyan, anadil başta olmak üzere demokratik taleplerini eksiksiz karşılayan bir lider olarak değil, barış sürecinde Kürdistan coğrafyasını karakollarla donatan ve bunun için Medeni Yıldırım'ın katledilmesinde doğrudan sorumluluğu bulunan, binlerce Kürt siyasetçiyi cezaevlerinde tutan, Rojava'yla Nusaybin arasına utanç duvarı ören, yine Rojava'nın üzerine İslamcı çeteleri süren ve binlerce insanın katledilmesine yol açan bir lider olarak geldi.

malarda kurulan ittifaklarla ilgili sıkıntı bulunmaktadır: "Şu an PYD'nin silahlı gücü YPG, orada Suriye rejimi ile koordine halde ve o sebeple orada varlar. Rus kanalında bir rapor vardı, PYD'nin güçleri ile Esad güçleri Kamışlı Havaalanı'nı birlikte koruyorlar. PYD bunu inkâr eden bir açıklama yapmadı." (<http://www.dengeazad.com/en/NewsDetailN.aspx?id=32118&LinkID=114>)

Türkiye tarafının Rojava'dan duyduğu alerji ortada. Barzani'nin önce AKP Kongresi'ni ziyareti ve son olarak Diyarbakır'daki buluşmaya katılması, Rojava'ya karşı Türk tarafının uyguladığı psikolojik hareketin bir parçası haline gelecek mi? Bu sorunun cevabına her iki

siyasal öznenin esnekliklerini bilenler olumsuz cevap verme konusunda çekimser kalacaklardır. Ancak şunu rahatlıkla ifade edebiliriz: Kürt halkı bir gün özgürlük kazanacaksa bu, on yıllardır acı içinde kıvranan Kürt halkına karşı despot bir rejimin ortaoyununa üç bavul altınıyla gelerek gündem olan Barzani'den bağımsız olacaktır.

Barış Ancak Medeni'nin, Ceylan'ın, Uğur'un, Roboskili Annelerin Ağrıtları Dindiğinde Gelir!

AKP'nin bu ortaoyununun, parlak sahne şovlarının barış getirmeyecektir. Sadece Kürdistan demekle de tarihsel bir eşik

atlamak mümkün değildir. Sahnede Kürdistan diyenler katledilen Kürt çocuklarının annelerinin ağrıtlarını hala görmezden gelmekte, karşısına polis ordusuyla dikilmektedir. Sahnelerde "gözyaşları sel olurken", Diyarbakır sokaklarındaki tek gerçek gözyaşı, kalekol inşaatının protestosu sırasında Lice'de katledilen Medeni Yıldırım'ın annesinin gözyaşlarıydı.

Barış sadece iki Kürt sanatçının devletin güvenli sahnelerinde düet yapmasıyla da mümkün değildir. Türkiye'nin her bir köşesinde Kürt halkı

anadilini, Kürtçe şarkılarını rahatlıkla seslendirebildiği ve karşısında faşist saldırılara uğramadığı zaman mümkündür. Barış için cezaevlerinin boşaltılacağına sözünü seçim vaadi bayatlığında dillendirmek yetmez, derhal gerçekleştirilmelidir ve gerillaların dağdan inmesi için gerekli her türlü zemin hazırlanmalıdır. Barış isteniyorsa milyonlarca Kürt insanının oylarıyla seçilen siyasetçiler muhattap olarak kabul edilmelidir. Kürt halkının önder olarak kabul ettiği Öcalan'la doğrudan müzakerelerin önü açılmalıdır. En başta da acil olarak bugüne kadar yapılan bütün katliamların, Kürt halkına karşı işlenen cinayetlerin sorumluları yargılanmalı ve bu ayıp temizlenmelidir.

Bunlar yapılmadığı müddetçe barış söylemi içi boş sahne şovundan ibaret kalacaktır.

Emre Güntekin

Barzani'nin bugüne kadar izlediği pragmatik ve çıkarlara dayalı politika açık belirtmek gerekirse özellikle Suriyeli Kürtler ve buranın asıl siyasal öznesi olan PYD için çift taraflı presin koşullarını yaratabilir. Çünkü karşımızda geçmişte Talabani ile olan çatışmalarında Saddam'la bile işbirliğine girmekte bir beis görmeyen bir özne durmaktadır. Şimdi de Barzani, adına barış denen süreçte hiçbir adım atmayan T.Erdoğan'ın görüntüyü kurtarması için devreye girmiştir. AKP'nin desteklediği El Kaide çetelerinin PYD'ye ve Kürt halkının geneline saldırdığı bir ortamda Barzani sınır kapısını kapayarak nerede durduğunu göstermiştir. açıkçası PYD'nin zaferlerinin T.Erdoğan kadar Barzani'yi de sıkıştırdığı ortada. Bu nokta kaçırılırsa "tarihi" Diyarbakır buluşmasının gerçek anlamı kavranamaz.

Türkiye'de Aşamalı Devrim Teorisi: MDD

Doğan Avcıoğlu önderliğindeki YÖN dergisi, orduya dayalı bir siyasal devrim fikrinin en rafine halini bizlere sunmaktadır. "Esasen sosyalizmi altı ok ilkelerine dayanan Atatürkçülüğün en tabi sonucu ve devamı sayıyoruz; sosyalizmi, Atatürk devrimlerini geliştirme ve ileri götürme yolu olarak görüyoruz" diyen YÖN, kısaca Kemalizmi ulusal bir kalkınmacı model olarak DP iktidarına karşı büyümekte olan toplumsal muhalefetin önüne sunmuştur.

Türkiye gibi geç kapitalistleşmiş ülkelerde kapitalizmin gelişim öyküsü farklı öznelerce yazılmıştır. Osmanlı İmparatorluğu'nun dağılma döneminin sonunda, Mustafa Kemal önderliğindeki eski İttihatçı kadrolar burjuva gelişime öncülük ederek bir burjuva cumhuriyet yaratmışlardır. 1929 Krizi sonrası izlenmek zorunda kalınan devletçilik politikası ve küçük burjuva milliyetçiliğin modernleşmecî tavrı sık sık kafa karışıklıklarına sebebiyet vererek Kemalizmin sol bir ideoloji olduğu sanrısını yaratacaktı. Bu sanrıyı pekiştiren ulusal ve uluslararası konjonktür en nihayetinde Kemalizmin ve Milli Demokratik Devrim tezinin son derece etkisi altındaki bir sol hareketi 60'lı yıllarda ortaya çıkardı. Bu yazının amacı da ulusal ve uluslararası koşullar çerçevesinde MDD tezinin 68 gençlik hareketi içinde kazandığı popülerliği anlamak ve Marksizm'den kopuşunu incelemektir.

Milli Demokratik Devrim tezi özellikle 1960'ların ikinci yarısında TİP'in parlamenterizme saplanması ile birlikte gençlik içerisinde Mihri Belli önderliğinde güç kazanmaya başladıysa da Doğan Avcıoğlu önderliğindeki YÖN dergisi 1961 yılından başlayarak ordu müdahalesi ve sol cunta projelerine dayalı bir yönelimin fikrîsel ebeliğini yapmıştır. 1950'li yılların sonlarında 10 yıllık Demokrat Parti iktidarı iyice otoriterleşip, toplumsal muhalefetin unsurlarını baskı altına alırken gençlik hareketi ve DP'nin yöneliminden rahatsızlık duyan Kemalist askeri sivil bürokrasiden homurtular yükseliyordu. 27 Mayıs Darbesi DP'yi devirirken, 1961 Anayasası toplumsal özgürlükler anlamında kitlelerin basıncıyla yeni haklar getiriyordu. 27 Mayıs sonrası iktidarı ele alan Milli Birlik Komitesi (MBK) niyet-

lerinden bağımsız olarak yeni bir toplumsal muhalefet dalgasının önünü açan süreci başlatmış olacaktı. Ordunun ilerici rolünün olduğuna dair yanılsamayı kuvvetli kılan etkenlerden birisi de buydu. Dönemin Mihri Belli, Hikmet Kıvılcımlı, Mehmet Ali Aybar gibi liderleri MBK'yi selamlayacaklardı.

Sol cunta projesine inanan unsurlar açısından en önemli motivasyon kaynaklarından bir tanesi 27 Mayıs sonrasında yarım kalmış olan Kemalist "devrime" sahip çıkmak ve onu ilerletmek fikri idi. 1961 yılında Doğan Avcıoğlu'nun Mümtaz Soysal ve Cemal Reşit Eyüboğlu ile birlikte çıkarmaya başladığı YÖN dergisi bu konuda ilk adımı atıyordu. Küçük bir grup öncülüğünde başlayan bu yayın 60'lı yıllara damga vuracak bir rüzgara dönüşecekti. Egemen ideoloji olarak küçük burjuva aydınları tarafından "aydınlanmacılık",

"modernleşme" ve milliyetçilik çerçevesinde ilerici ilan edilen Kemalizm bu dönemde YÖN'cüler tarafından sol jargonla yeniden yoğrulup önümüze konulacaktı. Öte yandan SSCB'nin tek ülkede sosyalizm, yurtseverlik ve "ilerici" burjuvalarla işbirliğine açıkça çağırın ihanetçi politikaları, kalkınmacı-planlı ekonominin kitlelerin gözünde sosyalizm olarak gösterilmesi YÖN'le başlayıp MDD ile devam eden hareketlere de sosyalizm adına söz söyleme hakkını doğuracaktı.

Bu akımın güçlenmesinde uluslararası ortamın uygunluğu da güçlü bir etken olacaktı. Türkiye'de ordunun devrimin öznesi olarak tariflenmesine sebep olacak şekilde ilham olan örnekler yani Baas rejimleri hemen yanıbaşımızdaki Ortadoğu coğrafyasında en parlak dönemlerini yaşıyordu. Son olaraksa 1968 gençlik hareketinin TİP parlamenterizminden kopuş yaşayarak daha radikal arayışlar içerisine girmesi ile MDD ile tanışması paralel bir süreçte tekabül etmektedir. Gençlik alternatifsizliğin alternatifini MDD ile bulmuştur.

Kadro bileşimi olarak bakıldığında Yön hareketinin işçi sınıfı mücadelesine dayalı bir yönelim izleyebilmesi zor görünüyordu. Yön dergisinin ilk sayısında 1041 kişinin imzaladığı ve Yön Manifestosu olarak da bilinen 'Yeni Devletçilik' bildirgesi yayımlanmıştır. İmzacılar arasında bulunanların sınıfsal karakteri son derece heterojendir:

Mihri Belli tarafından zinde bir güç olarak tariflenen ordu ise 27 Mayıs'ta yaptığı darbe ile Demokrat Parti'yi hükümetten düşürerek görece özgürlük getiren anayasanın önünü açan, ilerici bir unsur olarak gösteriliyordu. Ancak aynı ordu, burjuva cumhuriyetin ve NATO'nun da ordusuydu ve 1971 yılına gelindiğinde işlevi devrimcileri katletmek olacaktı. Hayatın kendisi MDD'ci çizgiyi yanlışlayacaktı.

"...bununla birlikte, Mahmut Makal gibi köy enstitüsü mezunu yazar ve solcu bir halk aydınını, komünizme karşıtlığıyla tanınan Ömer Sami Coşar gibi bir gazeteciyi, Coşkun Kırca gibi bir 'orta yolcu'yu, Hilmi Özgen gibi İslam'la uzlaşma arayan ilerici bir bürokratı, benzer görüşü paylaşan sosyalist profesör Cahit Tanyol'u, Turgut Yeğenağa gibi varlıklı bir sanayiciyi aynı çatı altında toplayan Yön Hareketi'nin, daha baştan çeşitli eğilimlerden oluşan ve türdeşliği tartışılabilir bir nitelik taşıdığı da söylenebilir. Ancak gene de hepsinin bir ortak noktası vardı: aydınlar tarafından başlatılan ve yönetilen bir ilerici anlayışı. İktidarı sosyal ve ekonomik reformların yapılması yoluyla 'aydınlatmak' üzere birer seçkinler grubunun oluşturulması gerekliydi. Yine her ikisine göre bir 'beyin takımı' oluşturulacak ve buna önayak olanlar ise halktan gelme kişiler değil, küçük bir asker-aydın grubundan çıkacaktı." (Artun Ünsal, Türkiye İşçi Partisi (1961-1971), s.73-75)

Doğan Avcıoğlu önderliğindeki YÖN dergisi, orduya dayalı bir siyasal devrim fikrinin en rafine halini bizlere sunmaktadır. "Esasen sosyalizmi altı ok ilkelerine dayanan Atatürkçülüğün en tabi sonucu ve devamı sayıyoruz; sosyalizmi, Atatürk devrimlerini geliştirme ve ileri götürme yolu olarak görüyoruz" diyen YÖN, kısaca Kemalizmi ulusal bir kalkınmacı model olarak DP iktidarına karşı büyümekte olan toplumsal muhalefetin önüne sunmuştur.

Bildirgede toplumsal çelişkiler sınıfsal olmanın dışında milliyetçi bir kalkınmacılık ekseninde ele alınarak tıpkı

Kadro hareketinde olduğu gibi gelişmiş ülkeler ile az gelişmiş ülkelerin arasındaki çelişki esas çelişki olarak kabul edilmektedir. Hal böyle olunca emperyalizme karşı mücadele kapitalizme karşı mücadele olarak ele alınmakta, feodal olarak tanımlanan Türkiye'de bütün unsurların birleşmesi sonucunda milli mücadele ile demokratik devrim yolunda burjuva gelişimin sağlanabileceği savunulmaktadır. Yani kısacası proje, milletin bir bütün olarak sınıf mücadelesini bir kenara bırakıp burjuva demokratik devrim için seferber olmasıdır; ki burada önemli olanın sosyalizm ya da işçi enternasyonalizmi değil, her ne pahasına olursa olsun sonunda burjuvazinin güçleneceği bir "bağımsız" burjuva ekonomik kalkınmacılıktır. Çözüm önerisi olarak "çağdaş uygarlık düzeyi"nden ötesini gösteremeyen bu bildirge açık açık iktisadi alanda hızlı kalkınmak için tüm sınıfların bir politika üzerinde anlaşmaya varması gerektiğini salık veriyordu. Bu politika da devletçilikten başka bir şey değildi.

Doğan Avcıoğlu'nun teorisine isim babalığı yapan eski bir TKP'li olan ve TİP içerisinde Mehmet Ali Aybar çizgisinin parlamenterizmine karşı radikal söylemiyle ilgi çeken Mihri Belli, 68 kuşağının MDD'ci tezlerle yönelmesinde büyük pay sahibidir. FKF'nin TİP'in seçim çalışmalarına odaklanmış politik anlayışının yerine 6. Filo gibi radikal eylemlerin taşıyıcılığını yapması, Mihri Belli'nin tezinde "zinde güçlerden" biri olarak tariflediği gençliği ulusal kalkınma için "devrim" fikrine yönlendirdi. Bir diğer zinde güç olan ordu ise 27 Mayıs'ta yaptığı darbe ile Demokrat Parti'yi hükümetten düşürerek görece özgürlük

getiren anayasanın önünü açan, ilerici bir unsur olarak gösteriliyordu. Ancak aynı ordu, burjuva cumhuriyetin ve NATO'nun da ordusuydu ve 1971 yılına gelindiğinde işlevi devrimcileri katletmek olacaktı. 1960'larda küçük burjuva milliyetçileri olan liderlerinin öncülüğünde darbelerle başa gelen Baas

partilerinin Ortadoğu'da yeni bir döneme kapı aralaması, gençliğin bu dönemde orduya yönelik beklentilerini de had safhaya ulaşmasına sebep olmuştu. Irak, Suriye, Libya ve Mısır'da darbelerle kurulan rejimler Soğuk Savaş döneminde ABD emperyalizmi ile olan çelişkili konumlarından dolayı Doğu Bloğu'na yanaşmışlardı. SSCB de bol keseden bu ülkelere sosyalizm payesi dağıtarak MDD'ci tezlerin ekmeğine yağ sürüyordu.

Diğer taraftan, 1968'i bir fırtınaya çeviren sınıf mücadelesinin radikalizmi sokakta devasa boyutlara ulaşmaktaydı. Saraçhane ve Paşabahçe Mitingleri, DİSK'in kuruluşu, Kavel Grevi, Yeni Çeltik direnişi, 15-16 Haziran Direnişi Türkiye işçi sınıfının parlak tarihini yazıyordu. Ancak bu tarihe paralel gelişen militan gençlik mücadelesinin merkezinde işçi sınıfı değil, gençliğin kendisi ve ordu vardı. Fakat hayat MDD'ci çizgiyi yanlışlayacaktı. Öyle ki, işçi sınıfına silahları kendisine doğrultmuş ordu ile bağımsız Türkiye için el ele verme çağrısı yapan MDD'cilere cevap işçilerin ordu barikatını aşması ile verilmiş oluyordu.

YÖN'ün 'Yeni Devletçilik' bildirgesinde milliyetçi bir kalkınmacılık ekseninde ele alınarak tıpkı Kadro hareketinde olduğu gibi gelişmiş ülkeler ile az gelişmiş ülkelerin arasındaki çelişki esas çelişki olarak kabul edilmektedir. Hal böyle olunca emperyalizme karşı mücadele kapitalizme karşı mücadele olarak ele alınmamakta, feodal olarak tanımlanan Türkiye'de bütün unsurların birleşmesi sonucunda milli mücadele ile demokratik devrim yolunda burjuva gelişimin sağlanabileceği savunulmaktadır.

1971 muhtırasının "ilerici bir cunta" beklentisinin aksine Nurhak, Kızıldere gibi katliamlarına imza atılması; Deniz, Yusuf ve Hüseyin'in idamları gençliğin ideolojik bir sorgulama içerisine girmesine sebep olmuştu.

68 hareketi her ülkenin özgünlüğüyle renk değiştirirken, Türkiye'de militan bir gençlik kuşağı yanlış ideolojik ve politik yönelimlerle önemli bir yenilgi almıştır. Ancak her ne olursa olsun bu yenilgi 12 Eylül'ün aksine dövüşerek alınan bir yenilgi olmuş ve bugünlere uzanan kahramanlık hikayeleri bırakmıştır. MDD'cilerin ve TİP'in gençliğe gösterdiği çıkmazdan gençlik önderleri yüzünü Che gibi dönemin devrimci figürlerine çevirmiş ve düzeni değiştirmenin doğrudan yollarını araştırmaya girişmişlerdi. THKO ve THKPC bu motivasyonla kendi yönlerini bulma gayretinin bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır.

MDD-SD tartışmaları aslında daha önceleri TİP içinde Moskovacı çizgiyi savunan Sadun Aren ve Behice Boran tarafından başlatılmıştı. Mehmet Ali Aybar ise bireyi merkeze koyarak sağ bir eleştiri ile SSCB deneyiminden

sosyalizmin kendisinin baskıcı olduğu yanılması içinde "güler yüzlü sosyalizm" söylemine doğru kayış yaşamıştı. Gençlik içersinde ise Aren'i oportünizm ile eleştiren Mahir Çayan, Mihri Belli ile girdiği polemiklerinde MDD'cilerin işçi sınıfının rolünü küçümsediğini söyler. Ancak onun da derdi MDD'nin aşılması değildir. Çayan'a göre "milli demokratik devrim ancak proletaryanın öncülüğünde söz konusu olabilir". Bir ara aşama olarak demokratik devrimin sosyalist devrime varacağı klasik Stalinist söylem ile Çayan'ın vardığı nokta kırdan kenti kuşatan gerillaların "öncü savaşı"nda ki-

litlenip kalacaktı. (Bkz: Mahir Çayan-Toplu Eserler, Bölüm II) Bu da bir başka zinde gücün teorisiydi ve içinde bağımsızlıkçılık, yurtseverlik, demokratik devrim gibi MDD'nin klasik önermelerini taşımaya devam etmektedir.

MDD, sınıflar mücadelesinin tarihi tarafından çöpe atılmış bir yönelim olarak geçmişte kaldı. Fakat bu yönelimin ideolojik etkileri Türkiye solunun belli kesimlerince halen taşınmaktadır. Milli Demokratik Devrim eleştirisinin mantıksal sonucu ancak Sürekli Devrim ve proletarya enternasyonalizmi olabilir.

Derya Koca

AKP'DEN

Gezi Hareketi, Türkiye tarihinde yeni bir toplumsal mücadele dinamiğinin ortaya çıktığı bir dönüm noktası olarak tarihe geçecektir. Türkiye, yeni bir gençlik radikalleşmesinin hemen kıyısında yer alıyor. Bu radikalleşmenin en büyük itici

gücünün AKP karşıtlığı olduğu su götürmez bir gerçek. Diğer taraftan radikalleşme, salt "AKP karşıtlığı" ile sınırlı kalacak diye bir şey yok. Tarihte birçok kez büyük kırılmaların başlangıç noktasının görünüşteki mütevazı hareketler olduğunu akıldan çıkarmamak gerekir. Gezi Hareketi'nde de böyle bir radikalizm potansiyelinin varlığı aşikar. AKP'ye karşı biriken enerjinin bir kuşağı harekete geçirmesi ve hareket halindeki gençliğin daha radikal sulara açılması eşyanın tabiatı gereğidir.

AKP'ye başkaldıran ve kendisini en geniş anlamda "özgürlükçü" olarak adlandıran Gezi Hareketi, yoğun devlet terörü ve siyasal çizginin olgunlaşmaması sebebi ile şimdilik sokaklardan çekildi. Diğer taraftan kitlelerdeki öfkenin hiçbir şekilde yatışmadığı da ortada. Bu da eylemsel ve düşünsel radikalizmi bir üst boyuta taşıyacak sokak hareketinin koşulların olgunlaşması ile beraber geri döneceğini gösteriyor. Sokak hareketi içerisinde sosyalistlerin hatırı sayılır bir gücü

büyük. Bu da kitle hareketini ileriye taşıyacak, ülkedeki iklimi değiştirecek düşünsel radikalizm sıçraması için de büyük bir potansiyel anlamına geliyor.

Seçim Süreci

Bütün bu tarihsel eğilimler, kendisi ancak zamanla ortaya koyabilir. Diğer taraftan ülke büyük bir hızla seçim sürecine girdi, giriyor. Ülkedeki konsantrasyonunun seçimlere yönelmesi, sosyalist alternatifin yarıya gerçek anlamda girememesi yüzünden, sokak hareketi adına bir handikap oluşturuyor. Mücadelede öne çıkan sosyalistlerin kendilerini gösterip alternatif yaratacakları bir partinin ya da seçim platformunun olmaması büyük bir sıkıntı kaynağı durumunda. Sokak hareketinin gidebileceği ileri boyutlar ve içerisindeki devrimci potansiyellerle seçim sürecinin kitlelere dayattığı alternatifler arasında dağlar kadar fark var. Ufak ufak esen radikal rüzgarlar güçlü fırtınalara dönüşebilecekken sığ sulara sürüklenme ve neticede karaya vurma tehlikesiyle karşı karşıyayız.

AKP'den kurtulmak isteyen kitlelerin çok büyük bir kısmının CHP'ye yüklenecekleri gözüküyor. AKP'den kurtulmak adına CHP'ye bel bağlayanların en büyük umudu İstanbul. "AKP, İstanbul'u kaybederse, ayakta kalamaz" yorumları yapılıyor. Böylelikle, aslında umutlar Sarıgül'e bağlanmış durumda. Olası "İstanbul fethi"nin rüzgarını arkasına alan Sarıgül'ün CHP'nin başına geçeceği ve başbakanlığa kadar uzanacağı hesaplanıyor. Böylelikle de AKP'den kurtulmuş olacağız! Sarıgül'ün ABD ile, F.Gülen ile hatta Koç gibi Türkiye büyük sermayesinin önde gelen temsilcileriyle de arasının çok iyi olduğu düşünülmektedir emperyalist kapitalist sistemin CHP'ye destek olacağı umuluyor. Böylelikle de AKP'den paçayı kurtaracağız! Yani aslında iş, emperyalist kapitalist sistemden medet ummaya kadar gidiyor.

Mesele sadece M.Sarıgül ile alakalı değil. Bir süredir ABD'nin Ankara Büyükelçisi Francis Ricciardone, hem CHP Başkanı,

AKP'den kurtulmak adına ABD ile iş tutacağız, cemaate bel bağlayacağız, Koç gibi kapitalistlerle kader ortaklığı yapacağız!! Bu deli gömleğini sola giydirmek isteyenlerin, ya ağızlardan çıkan kulakları duymuyor, ya da AKP paniğiyle bütün algıları kapanmış. Sarıgüllü bir CHP'nin laiklik dışında AKP'den temel hiçbir farkı olmayacaktır. İşçi düşmanlığı, emperyalizm yanlılığı... Bütün bu koşullarda CHP şu çerçevede, şu bölgede ya da şu adayda desteklenebilir türünden fikirlerin de bir anlamı yoktur. Karşılığı olmayan bu tarz akıl yürütmelerin sadece kafa karıştırıcı bir etkisi olabilir.

olduğunu da özellikle vurgulamak gerekiyor. Zira, bu durum önemli sonuçlar doğurmaya namzettir. Bunu bir karşılaştırma ile anlatmaya çalışalım:

Mısır'daki Tahrir Devrimi, Gezi eylemlerinden kat ve kat daha büyük ve daha sert bir sürü merhale-den geçse de sosyalist alternatifin epey zayıf kaldığına şahit olduk. Türkiye'de ise sosyalist hareketin potansiyeli, etkisi, kitlesi çok daha

KURTULMAK...

hem yakın ekibiyle temaslarda bulunuyor. **Kılıçdaroğlu**, 1 Aralık pazar günü partinin önde gelen isimlerinden oluşan kalabalık bir heyetle **Washington'a** gidecek. Ziyaret öncesi Amerikan Wall Street Journal gazetesinde CHP Başkanı'nın imzasıyla Türkiye'deki sorunları dile getiren sert bir makalenin yer alması da dikkat çekti. Kılıçdaroğlu'nun yaklaşımının ne boyutta olduğunu en iyi şu cümlesi ele veriyor: **"Yeni anayasa yapılması için liderlik etmek istiyoruz. ABD'li dostlarımızla ziyaretim sırasında detaylı olarak bunu da konuşacağız..."**

ABD destekli, Gülen Cemaati-CHP yakınlaşmasına dayanan bir kuşatmanın AKP'yi daha da yalnızlaştıracağı umuluyor. Gerçekten AKP'nin de kendi çapında ABD'ye mesajlar gönderdiğine şahit oluyoruz. En barizi bir NATO ülkesinin Çin'den füze satın alma girişimi ya da T.Erdoğan'ın **Şanghay** ittifakında yer almak niyetini Rusya'da **Putin'e** bildirmesi, ancak bu şekilde yorumlanabilir.

Yani AKP'den kurtulmak adına ABD ile iş tutacağız, cemaate bel bağlayacağız, Koç gibi kapitalistlerle kader ortaklığı yapacağız!! Bu deli gömleğini sola giydirmek isteyenlerin, ya ağızlarından çıkan kulakları duymuyor, ya da AKP paniğiyle bütün algıları kapanmış. Sarıgüllü bir CHP'nin laiklik dışında AKP'den temel hiçbir farkı olmayacaktır. İşçi düşmanlığı, emperyalizm yanlılığı... Bütün bu koşullarda CHP şu çerçevede, şu bölgede ya da şu adayda desteklenebilir türünden fikirlerin de bir anlamı yoktur. Karşılığı olmayan bu tarz akıl yürütmelerin sadece kafa karıştırıcı bir etkisi olabilir.

Sosyalistlerin Tutumu

Bu arada CHP'nin HDP, ÖDP, TKP, Halkevleri gibi parti ve oluşumlarla ittifaka gidebileceği konuşulurken bu partilerin tutumlarını açıklamaları gerekmektedir. Yani tıpkı yıllar önce T.Erdoğan'ın yaptığı gibi, icazet almak için ABD kapılarını aşındıran, Koç vb'leri ile düşüp

kalkan bir CHP ile ittifak kurmalarının mümkün olmadığını açıklamaları şarttır. Oysa HDP'nin CHP ile seçim ittifakına kapıları kapatmadığını, tam tersi bir durumu dillendirdiklerini biliyoruz. S.S.Önder'in bu konuda demeçleri bulunuyor. Yine tecrübelerimizden yola çıkarak ÖDP ve Halkevleri'nin de böyle bir ittifak teklifine soğuk bakmayacaklarını biliyoruz. Bütün bunlar kitlelerdeki kafa karışıklığını arttıran büyük hatalardır.

Diğer taraftan devrimcilerin sunacağı sihirli bir formül ya da kestirme bir yol bulunmuyor. Haziran Günleri'nde mücadeleyle girişen emekçiler ve gençler bedeller ödediler. **Ama şurası da bir gerçek ki özgürlük bedeller olmadan kazanılmaz.** Gerçek zaferler ancak uğruna sağlam ve uzun mücadeleler verildiğinde kazanılır. Bu süreçte kitleler hızlı bir şekilde eğitilirler, bu şekilde bilinçlerde büyük kırılmalar olur ve bu kırılmalar toplumda uzun erimli derin izler bırakır. Bu yüzden hala bir 68 ya da 78 kuşağından bahsedilir.

Diğer taraftan AKP'nin yenilgisi, Sarıgüllü bir CHP ile gelecek olursa bu zafer olsa olsa Pirüs zaferi olabilir. Unutmamak gerekir ki 1989-91 yerel ve genel seçimlerinin ardından SHP-CHP geleneğinin yaptıkları rezillikler yüzünden İslamcılık zafer kazanmıştır. Ekonomik krizin faturası halka ödeten, adı patron - müteahhit partisine çıkan, demokratik hakları rafa kaldıran, yolsuzluklara batan bir gelenekten bahsediyoruz... Netice Erbakan'ın Refah Partisi (RP) ve ardılarının zaferi olmuştu.

Neticede seçimler yaklaşıyor ve devrimcilerin nasıl bir tutum davranacağı önem kazanıyor. Sol bir figür olarak İstanbul'da S.S.Önder desteklenmelidir, ama asıl ihtiyaç HDP'nin solunda yer alan devrimci grupların ortak adaylar etrafında birleşmeleridir. Böyle bir durumda Gezi Hareketi sırasında barikatın en önlerinde çarpışanlar kendilerini bir alternatif

olarak emekçilere ve gençlere sunabileceklerdir. Böylelikle devrimciler uzun seçim süreci boyunca siyaseti bir şekilde kenarda durmak yerine kendi programlarını kitlelerle tartışmak ve örgütlenmek fırsatı yakalayacaklardır.

Devrimcilerin sunacağı sihirli bir formül ya da kestirme bir yol bulunmuyor. Haziran Günleri'nde mücadeleyle girişen emekçiler ve gençler bedeller ödediler. Ama şurası da bir gerçek ki özgürlük bedeller olmadan kazanılmaz. Gerçek zaferler ancak uğruna sağlam ve uzun mücadeleler verildiğinde kazanılır. Bu süreçte kitleler hızlı bir şekilde eğitilirler, bu şekilde bilinçlerde büyük kırılmalar olur ve bu kırılmalar toplumda uzun erimli derin izler bırakır. Bu yüzden hala bir 68 ya da 78 kuşağından bahsedilir.

Marksiizm ve Din-I

"...ne Britanya burjuvasının dinsel saplantısı, ne de Kıta burjuvasının sonradan hidayete ermesi, yükselen proleter selini durdurabilecektir. Gelenek büyük bir tutucu güçtür, tarihin hızını keser. Ama edilgendir, bu nedenle yenilmek zorundadır. Din de kapitalist topluma uzun süre koruyucu duvar olamaz." Engels

Marksiizmin din konusundaki tutumu, neredeyse Marks'ın ünlü "din, halkın afyonudur" sözüyle özdeşleşmiş gibidir. Oysaki bu özdeşleşme Marks tarafından pek de hoş karşılanmazdı. Çok bilinen ve çokça tekrarlanan bu cümle gerçeğin sadece bir yanına işaret eder ve sorunun bu şekilde tek yanlı kavranışı Marksiizmin diyalektik yöntemiyle hiç de bağdaşmaz. Zaten bu meşhur cümle de içinde yer aldığı etkileyici paragrafın sadece bir parçasıdır. Bu paragrafın bütününden bağımsız olarak "din, halkın afyonudur" tümcesi öne çıkarıldığında Marksiizmin din konusundaki tutumunun derinliği ve canlılığı mekanik bir bakış lehine erozyona uğratılmış olunur. Paragrafın bütünü şöyledir:

"Dinsel üzüntü, bir ölçüde gerçek üzüntünün dışavurumu ve bir başka ölçüde de gerçek üzüntüye karşı protesto oluyor. Din ezilen insanların içli ezgisini, kalpsiz bir dünyanın sıcaklığını, tinin dıştalandığı toplumsal koşulların tinini oluşturuyor. Din, halkın afyonunu oluşturuyor." (1)

Marksiizm dini çok boyutlu bir konu olarak ele alır. Bir yandan tanrıtanıamaz bir diyalektik materyalist yöntemle dünyayı algılayan Marksiizm, dini sömürü sisteminin yardımcıları olarak görür; ancak dinin

yasaklanmasını savunmaz, hatta proletaryanın devrimci partilerinin programlarına ateizmin kabulünü şart olarak konulmasına karşı çıkar. Marksiizm diğer yandan da dinin sadece halkın afyonu olmadığını, kimi zaman bu düzene karşı ezilenlerin yükselen sesinin taşıyıcısı da olabileceğini söyler. Din konusunda gerçeğin değişik yönlerine işaret eden bütün bu yaklaşımlar ilk anda Marksiizm adına bir tutarsızlık hissi yaratabilir. Ancak çelişkili görünen bu tavırların bir nedeni içinde doğduğu çağın ve toplumun ötesine geçmek, ezene de ezilene de hitap etmek kaygısındaki dinin kendi muğlaklığı; diğer bir sebebi ise yaşamın ve insan bilincinin çelişkileridir. Marksiizmin din konusundaki tutumunu çeşitli yönlerden inceleyerek bu konuya açıklık getirelim.

Marksiist perspektifle din konusunu ele alırken öncelikle vurgulanması gereken Marksiizmin dünya görüşünün diyalektik materyalizm; Lenin'in ifadesiyle "tümüyle tanrıtanıamaz ve tüm dinlere kesenkes düşman olan bir materyalizm" temeline dayanmasıdır. Marks ve Engels, felsefenin en büyük sorunu olarak niteledikleri "düşüncenin varlığa, tinin doğaya ilişkisi" ve bunun teolojide aldığı biçimiyle "dünya Tanrı tarafından mı yaratılmıştır, yoksa bütün öncesizlik boyunca var mı idi?"

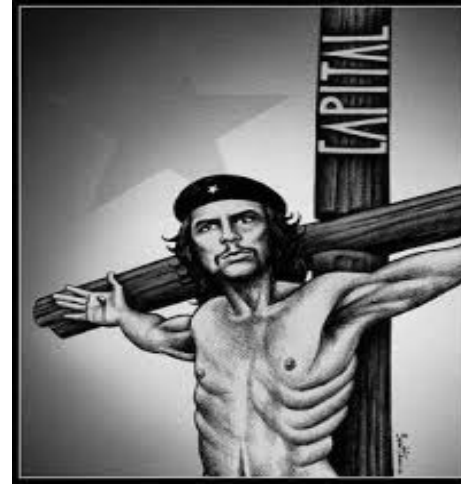
sorusuna verilen yanıtlar çerçevesinde filozofları idealizm ve materyalizm kamplarına ayırmışlar ve kendilerini de Tanrının varlığını tanımayan materyalizmin kendi özgün yorumları olan diyalektik materyalizm okulunda değerlendirmişlerdir: "Tin doğaya göre önce gelme özelliğini ileri sürenler ve buna göre de, son aşamada, ne cinsten olursa olsun dünya için bir yaratılmayı kabul edenler... idealizm kampını oluşturuyorlardı. Ötekiler, doğayı esas sayanlar ise materyalizmin değişik okullarında yer alıyorlardı." (2) Marksiizm, üretici güçlerin belirli bir düzeyine tekabül eden sosyal ve siyasal ilişkiler içindeki insanların sahip oldukları fikirlerin ve inançların kendi yaratımları oldukları düşüncesindedir. Ahlak, din, hukuk, ideoloji gerçek yaşamdan kaynağı alır, onun bir yansımasından başka bir şey değildir; gökyüzüne çıkan yol yeryüzünden yükselmektedir.

Marksiizmin dine bakışının en önemli ayağını bütün modern, kurumsallaşmış dinlerin, sömürü sisteminin savunucusu ve yoksul kitlelere ona katlanmanın öğütleyicisi olarak egemen sınıfların yardımcısı, "halkın afyonu" olduğu tespiti oluşturur. Marks'ın yaşadığı dönemde afyon bir uyuşturucu olmanın ötesinde halkın sefaletin sebep olduğu hastalıklar karşısın-

da yaşama tutunmak için kullandığı bir ağı kesici, ucuz bir ilaç olmuştur. Marks'ın kendisi de mücadelesi uğruna katlandığı sefalet, sağlıksızlık ve yoğun çalışmanın getirdiği bedensel hasarlar karşısında afyon kullanarak dinç kalmaya çalışmıştır. "Halkın afyonu" olarak nitelenen din de yoksul halka, mevcut sömürü koşullarının acımasızlığı karşısında dayanma gücü sağlamak; bu dünyada bulamadığı refah ve mutluluğa öbür dünyadaki cennette ulaşmayı vaat ederek aldatıcı bir huzur sunmaktadır. Böylece din, var olan eşitsizlikler ve sömürüyü olağan, tanrı buyruğu ya da sabırla aşılabilecek bir sınav gibi sunarak meşrulaştırmakta; adaletsizliklere karşı mücadele yerine sabırlı, kanaatkar ve itaatkar olmayı öğütleyerek egemen sınıfların hizmetinde çalışmaktadır. Marks, dinin egemen sınıflara bu hizmetini Hristiyanlık üzerinden şöyle ifadelendirir:

"Hristiyanlığın toplumsal ilkeleri, ezen bir sınıf ile ezilen bir sınıfın gerekliliğini öğütüyorlar ve ezilen sınıfa, ezen sınıfın lütfen merhametli davranması için dindar bir dilekten başka bir şeyler vermiyorlar. Hristiyanlığın toplumsal ilkeleri... bütün rezilliklerin zararının karşılanmasını cennete bırakıyor, böylece de bu dünyada sürmelerini haklı çıkarıyor. Hristiyanlığın toplumsal ilkeleri, ezenlerin ezilenlere karşı yaptıkları bütün aşağılıkların ya ilk günahın ya da başka günahların haklı cezalandırılması, ya da tanrının, sonsuz bilgeliği içinde, bağışladıklarına uyguladığı sınavlar olduğunu bildiriyor." (3) Hakim sınıflar dinin halkın afyonu olma niteliğinden tarih boyunca istifade etmişlerse de din, kendi çelişkilerinin bir ifadesi olarak ezilenlerin tepkisinin taşıyıcısı da olabilmıştır, hala da buna

benzer örnekler yaşanmaktadır. Bu bağlamda Latin Amerika'da Che'yi bir aziz haline getirip kut-sallaştıran kiliselerden, rahiplerin kurdukları silahlı mücadele örgütlerine* ya da İslam coğrafyasında yeşil komünizm akımlarına** kadar çeşitli örneklerle rastlamak mümkündür. Müslümanlar arasında Ali Şeriatî, Malcolm X gibi sol söylemli düşünürler ve Halkın Mücahitleri gibi etkili mücadele örgütleri çıkmıştır. Yeşil komünizmin bu temsilcilerinden Ali Şeriatî, İran'da Marksizmle İslam'ı "harmanlayarak" mücadele rehberi yapmış ve önemli bir dönem boyunca İran'da etkili bir mücadele örgütü olan Halkın Mücahitleri grubuna ilham kaynağı olmuştur. Ali Şeriatî, iki tip İslamiyetten bahsetmekle kalmayarak ezen ile ezilen ya da sömüren ile sömürülenin ayrı İslamiyeti temsil

Marksizm dini çok boyutlu bir konu olarak ele alır. Bir yandan tanrı-tanımaz bir diyalektik materyalist yöntemle dünyayı algılayan Marksizm, dini sömürü sisteminin yardımcısı olarak görür; ancak dinin yasaklanmasını savunmaz, hatta proletaryanın devrimci partilerinin programlarına ateizmin kabulünü şart olarak konulmasına karşı çıkar. Marksizm diğer yandan da dinin sadece halkın afyonu olmadığını, kimi zaman bu düzene karşı ezilenlerin yükselen sesinin taşıyıcısı da olabileceğini söyler.

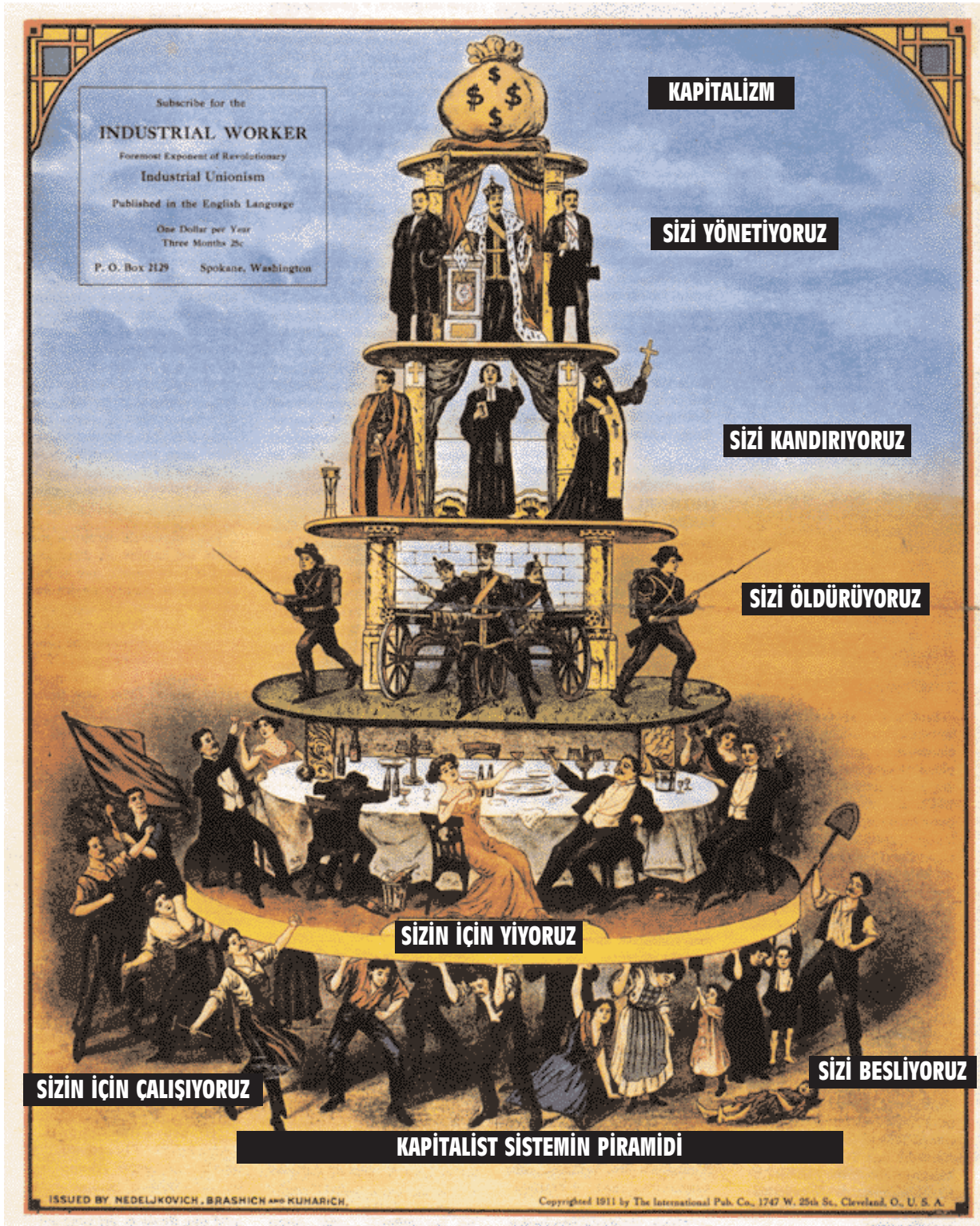
ettiğini söyleyecek kadar radikal bir söylem geliştirmiştir: "İslamiyet'e dönelim demek yeterli değildir. Bu tür bir ifadenin bir manası yoktur. Hangi İslamiyet'e dönmek istediğimizi belirlemeliyiz. Ebu Zerr'in mi yoksa Hükümdar Mervan'ın mı yaşadığı İslamiyet'e döneceğiz. Bunların her ikisi de Müslümandır. Ama ne var ki aralarında dağlar kadar fark vardır.

* Kolombiya'da ELN örgütü, Küba devriminden esinlenerek bir gerilla savaşı başlatma hedefindeki üniversiteli militanlarla, kurtuluş teolojisi-ni devrimci prensiplerle birleştirmeye karar veren rahipler tarafından kurulmuştur. 1970'lerden 1998'de ölümüne kadar örgütün liderliğini İspanyol rahip Manuel "El Cura" Perez yürütmüştür. (aktaran Özbudun, Sibel; Demirel, Temel, "Kesintisiz Başkaldırı Coğrafyası: Kolombiya", Kurtuluş, Şubat 2008, Sayı: 4) İsa'nın "size diyorum ki zengin kişi [Göklerin Egemenliğine] güçlülükle girer. Ve yine size diyorum ki zenginin Tanrı'nın Egemenliğine girmesinden, devenin iğne deliğinden geçmesi daha kolaydır." (İncil-Matta; 18/16-24) sözlerini kendisine dayanak alarak Hristiyanlığın ilkeleriyle ezilenlerden yana bir duruşu birleştirmeye çalışan kurtuluş teolojisinin temelini, 1955'de toplanan 1. Latin Amerika Piskoposlar Konferansı'nda atıldığı söylenebilir. Hareketin başlıca önderleri arasında, papazlığı bırakıp gerillaya katılan Kolombiyalı Camilo Torres, 1980'de devlet güçlerince öldürülen El Salvador başpiskoposu Oscar Romero ve Che'nin, "aynı yolda yürüyoruz" diye söz ettiği Brezilya başpiskoposu Helder Camara bulunmaktadır. (Latin Amerika'nın "Kurtuluş Teolojisi", Birgün, 25 Mart 2007)

** 1919'da Afganistan'da İngilizlere karşı yürütülen savaşın hızlandırılmasında görev alan Muhammed Barkatullah baştan başa dolaştığı Orta Asya'da içinde şu söylemin olduğu Bolşevizm ve İslâmî Birliğin Siyaseti isimli broşürünü dağıtır: "Çar aristokrasisinin uzun karanlık gecelerinden sonra insanî hürriyetin şafağı, insanî esenliğin bu gününe ışık ve ihtişam veren Lenin ile birlikte, Rus ufkunda belirdi. (...) Rusya ve Türkistan'daki geniş bölgelerin idaresi emekçilerin, çiftçilerin ve askerlerin eline geçti. Irk, din ve sınıf ayrımı ortadan kalktı. (...) Ancak bu saf ve biricik olan cumhuriyetin düşmanı, Asya milletlerini ebedî kölelik hâlinde tutmayı uman Britiş emperyalizmidir. Britiş emperyalizmi, henüz kökleşip güçlenmeye başlayan mükemmel insanî hürriyetin genç ağacını kesmek amacıyla askerî birliklerini Türkistan'a sevk etti. Vakit artık tüm dünya Muhammedîlerinin ve Asya milletlerinin Rus sosyalizminin asil ilkelerini kavramaları, onu ciddiyetle ve şevkle kucaklamaları vaktidir. Onlar bu yeni sistemin öğretmekte olduğu aslî faziletleri kavrayıp anlamalı ve hakikî hürriyetin müdafaası için gasıpların, despotların, yani Britanyalıların saldırılarını savuşturmak için bolşevik birliklere katılmalıdırlar... Hey Muhammedîler! Dinleyin bu kutsal çağlığı. Lenin ve Rusya'nın Sovyet hükümetinin sizlere yaptığı hürriyet, eşitlik ve kardeşlik çağrısına cevap verin." (aktaran Dave Crouch, Bolşevikler ve İslam)

Birisi Halife'nin, sarayın ve hükümdarların hoş ve hoşnut olmasını sağlayan bir Müslüman'dır. Diğeri ise halkın, ezilmişlerin, sömürülmüşlerin hizmetinde olan bir Müslümandır. Bu ikisinden hangisini tercih edeceğimiz, hangisinin yolunu izleyeceğiz. Ayrıca, halkı kolaylayıp gözetken bir anlayışın destekleyicisi olduğunu ileri sürmek de tek başına ifade etmez. Aynı sözleri Hükümdar'lar da söylemektedir. Gerçek İslamiyet, fakirlerle ilgilenmenin de

ötesinde bir şeydir. Mücadelesinin hedefleri arasında adaletin tesisi ve fukaralığın yok edilmesi vardır. Ebu Zerr'in yaşadığı İslamiyet'in bizim için hedef olduğunu, sarayda yaşanan İslamiyet'i seçmediğimizi; adaleti ve gerçek liderliği yeğleyip sultanlara iltifat etmediğimizi; aristokratik önceliklerle ve imtiyazlarla gölgelenmiş sınıf esasına dayalı bir toplumu istemeyip, özgürce gelişen şuurulu bir toplumu hedeflediğimizi; esarete, durgunluğa, atalete ve sükuta hayır dediğimizi açıkça belirtmeliyiz."(4) Siyah Müslümanlar Hareketi'nin önderi Malcolm X ise 1960'larda ABD'de siyahların hakları için militanca mücadele yürüten devrimci Kara Panterler örgütünü oldukça etkilemiş; örgüt kendisini Malcolm X'in mirasçısı olarak görmüştür. 1970'lerin ilk yarısında ABD yönetici sınıfının çeşitli komplolar organize ederek Kara

Panterler örgütünü dağıtmasının ardından yeraltına inen birçok Kara Panter militanı Siyah Kurtuluş Ordusunu kurmuş ve bu örgüt militanlarının neredeyse tamamı Müslüman olmuştur. Dolayısıyla tarih İslamiyetin de sadece ezilenlerin tepkisinin bayrağı oluşuna değil, devrimci-sosyalist söylemlerle sentezlendiği örneklerle de tanıklık etmiştir.

Ezilmenin yoğun yaşandığı coğrafyalarda din protestonun, tepkinin bir unsuruna dönüşebilmektedir. Özellikle toplumsal ve politik yaşamın dinsel normlar etrafında şekillendiği tarihsel dönemlerde maddi temellerden kaynaklanan ayaklanmaların dinsel bir örtü altında (kimi zaman yeni bir din, sahte bir peygamber, "sapkın" bir mezhep ya da tarikatlar, Mehdiler vb.) harekete geçmeleri kaçınılmazdı. Engels bu konuyu şöyle ifade eder:

"Genellikle feodalizme karşı yöneltilen tüm

dahil olmak üzere. Selçuklu döneminde Babailer (Baba İshak) ayaklanması ile Osmanlı iktidarında Şeyh Bedrettin, Şah Kulu ve daha birçoğu verilebilecek örneklerdendir. Alevilik ve heterodoks İslam anlayışlarında, Selçuklu ve Osmanlı devletlerine karşı köylü kitlelerinin toplumsal muhalefetinin yansımalarını görmek mümkündür.

Din hem ezenlerin hizmetinde çalışıp hem de ezilenlerin mücadele bayrağına nasıl dönüşebilmektedir? Bu çelişkiyi yaratan dinin kendi özüdür. Büyük dinler, yüzyıllarca onca farklı topluluk içinde ayakta kalmayı ancak muğlak söylemleriyle, farklı sınıfların kendini bulabileceği önermeleriyle başarmıştır. Din, sadece sömürücülerin istekleri doğrultusunda söylemlere sahip olsaydı, ezilenlerin çılgınlıklarının hiçbir karşılığı olmasaydı; kendine ezilenler, sömürülenler içinde destekçi bulması mümkün olmazdı. Bu yüzden de din, hem ezilenlere göz

saldırıların, her şeyden önce kiliseye karşı saldırılar olacağı, toplumsal ve siyasal tüm devrimci öğretilerin, aynı zamanda ve her şeyden önce, tanrıbilimsel sapkınlıklar olacağı açıktır. Var olan toplumun koşullara dokunabilmek için onların kutsal niteliklerini kaldırmak gerekiyordu." (5)

Yaşadığımız coğrafyada da çokça isyan kendisini yaratan maddi temelleri dinsel bir söylemle örtterek gerçekleşmiştir, eşitlikçi bir toplum özlemindekiler de

kırpar hem de sömürü düzeni en azından tahammül edilmesi gereken bir sınav ya da daha da ilerisi tanrının buyruğu olarak yansır. Din, yoksullara sadece yaşadığı haksızlıklara, onun kaynağı sömürü sistemine dayanma fikri aşılamaz, haksızlığa uğradığını da kabul eder ama cezanın kesilmesini öbür dünyaya bırakarak imkansızlaştırır, böylece kitleleri pasifize eder. Diğer yandan toplumsal çelişkiler sınıflar arası büyük bir çatışmayı kaçınılmaz kıldığında, maddi koşullar ezilen toplumsal kesimleri isyan etme noktasına getirecek şekilde ağırlaştığında isyancılar ideolojik dayanaklarını dinsel öğretinin şu ya da bu yanında bulabilirler. Aynıısı onları bastırarak olanlar için zaten geçerlidir.

Her ne kadar modern dinlerin tamamı sömürü sistemlerinin hizmetinde olsa da Marksizm dine karşı polisiye baskıların karşısındadır. Bu polisiye baskılarla hem burjuva devlet tarafından gelişecek baskılar, hem de dinin işçi iktidarında yasaklanması girişimleri kast edilmektedir. Marksistler her türlü ezilme ilişkisine karşıdır; dolayısıyla dini azınlıkların dinsel kimlik ve ibadetleri üzerinde her türlü baskı, zulüm ve engellemelere karşı mücadele yürütürler. Bolşevikler Rusya'da Yahudilere karşı pogromları (katliamları) engellemek adına fiili direnişler örgütlemiş; Ekim Devrimi'nden sonra Çarlık döneminde büyük baskılara maruz kalmış Müslümanların serbestçe ibadet edebilmesini (dinsel özgürlük sağlayarak) mümkün hale getirmişlerdir***. Marksistler Erfurt programından(1891) bu yana dinin devlet tarafından kişisel bir sorun, özel bir alan olarak ilanını savunurlar:

"Herkes istediği dini izlemek ya da dinsiz, yani kural olarak bütün sosyalistler gibi ateist olmakta tamamen özgür olmalıdır. Vatandaşlar arasında dinsel inançları nedeniyle ayırım yapılmasına kesinlikle göz yumulamaz. Resmi belgelerde bir

vatandaşın dininden söz edilmesine de son verilmelidir. Kiliseye ve dinsel kurumlara hiçbir devlet yardımı yapılmamalı, hiçbir ödenek verilmemelidir. Bunlar, devletten tamamen bağımsız, aynı düşüncedeki kişilerin oluşturduğu kurumlar niteliğinde olmalıdır." (6)

Marksistler dinin işçi iktidarında da polisiye yöntemlerle baskı altına alınmasına, yasaklanmasına karşı çıkarlar. Engels, Paris Komünü sırasında dinin yasaklanmasını talep edenlere karşı *"zulmün halkın tutmadığı inançlara güç vermenin en iyi yolu"* olduğunu belirtmiş ve *"hala tanrıya yapılacak tek hizmetin, tanrıtanımazlığı dinin zorunlu ilkesi yapmak"* olacağını ifade ederek işçi iktidarının dine karşı tutumunu net biçimde ortaya koymuştur.

Marks'ın *"din dünyası, gerçek dünyanın yansımasından başka bir şey değildir"* sözünün de ifade ettiği gibi Marksistler açısından dinleri var eden maddi koşullar ortadan kalkmadığı sürece dinin ortadan kalkışı da mümkün olmayacaktır. Bu ise zamanla gerçekleşecek ve din, *"kendisine vaat edilmiş bulunan doğal ölümle"* geçmişte kalacaktır. Bu bağlamda, dine karşı mücadele salt propagandaya dayanmamalı ve dinin yansıması olduğu gerçek dünyaya, onun dayandığı sömürü sistemlerine karşı mücadele esas alınmalıdır. Ancak dini materyalist bir yöntemle inceleyip nasıl ortaya çıktığına ve niteliklerine ışık tutarak kitleleri aydınlatmak Marksistlerin önemli bir görevidir.

Dinin ortaya çıkış sürecini incelemeye geçmeden önce hangi dinden bahsederek bahsedelim, dinin durağan bir olgu olmadığını; toplumsal ve tarihsel koşullar içinde değişimler yaşadığını tekrar belirtelim. Demek isteriz ki hiçbir din diğerine göre ne daha ilerici ne daha gerici; bulunduğu toplumsal şartların bir sonucu olarak o biçimi almaktadır. Örneğin dönemin gerektirdikleri

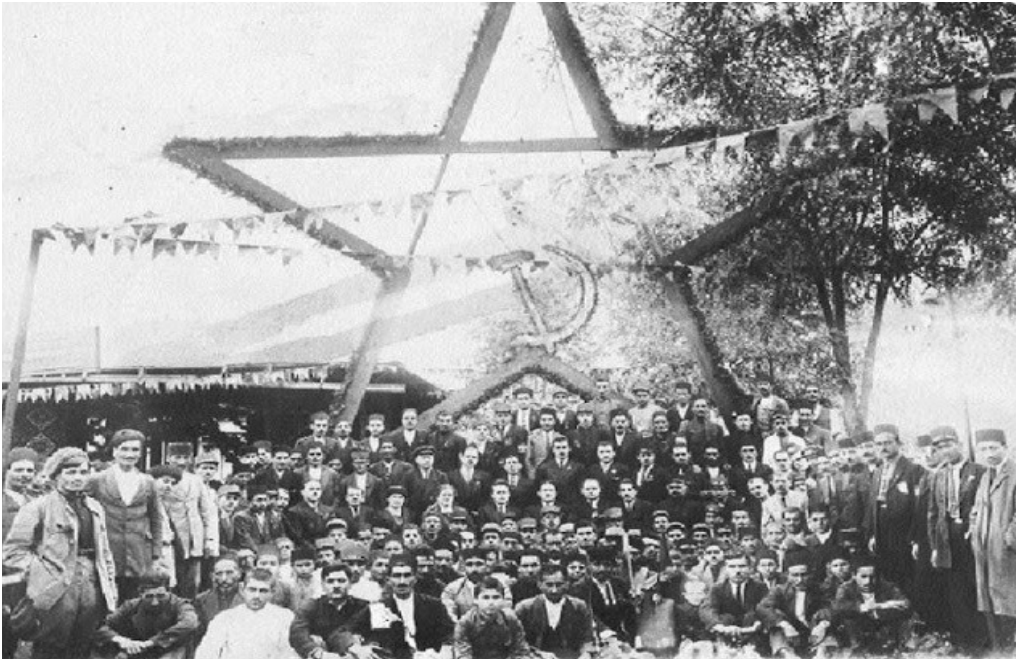
Din yoksul halka, mevcut sömürü koşullarının acımasızlığı karşısında dayanma gücü sağlamakta; bu dünyada bulamadığı refah ve mutluluğa öbür dünyadaki cennette ulaşmayı vaat ederek aldatıcı bir huzur sunmaktadır. Böylece din, var olan eşitsizlikler ve sömürüyü olağan, tanrı buyruğu ya da sabırla aşılabilecek bir sınav gibi sunarak meşrulaştırmakta; adaletsizliklere karşı mücadele yerine sabırlı, kanaatkar ve itaatkar olmayı öğütleyerek egemen sınıfların hizmetinde çalışmaktadır.

çerçevesinde Orta Çağ'da gericiliğin temsilcisi Hristiyanlık, 20. yüzyılda Latin Amerika'da muhalefetin önemli bir bileşeni olabilmektedir. [*"Ne mutlu siz yoksullara!.. Çünkü Tanrı'nın hükümranlığı sizindir. Ama vay halinize, ey zenginler, Çünkü tesellinizi almış bulunuyorsunuz."* (İncil - Luka 6 / 21,24)] Ya da bugün modernizmin gelişmesine ket vuran gerici bir anlayış olarak sunulan İslamiyet, Orta Çağ'da ileri bir medeniyetin gelişimine öncülük etmiştir.

Güneş Gümüş

- (1) Marks, K., Hegel'in Hukuk Felsefesinin Eleştirisi, Ankara: Sol Yayınları, 1997, s.192.
- (2) Engels, F., Ludwig Feuerbach ve Klasik Alman Felsefesinin Sonu, Ankara: Sol Yayınları, 1992, s.22.
- (3) Marks, K., Rheinischer Beobachter'in Komünizmi, Din Üzerine, Ankara: Sol Yayınları, 2002, s.75-6.
- (4) Şeriati, Ali, İslam Shenasi, Mashhad: University of Ferdowsi, 1972, s. 14-15, 98.
- (5) Engels, F., Köylüler Savaşı, Ankara: Sol Yayınları, 1999, s.47.
- (6) Lenin, V.I., Sosyalizm ve Din, Ankara: Bilim ve Sosyalizm Yayınları, 1994, s.11.

*** 4 Kasım 1917'de yeni Sovyet hükümetince yayımlanan ve "tüm Rusya ve Doğulu Müslüman işçilere" çağrı yapan beyanname Çarlık döneminde ezilen halklar üzerindeki baskının önemli bir ayağı olan dini baskıya Sovyet döneminde son verildiğini dile getirir: "(...) tüm camileri ve ibadethaneleri yıkılan, inançları ve gelenekleri Rus çarları ve zalimlerinin çizimleri altında çiğnenmiş olan Rusya Müslümanları: millî ve kültürel kurumlarınız artık sonsuza dek hürdür ve kutsaldır. Devrimin güçlü muhafazası altında olan tüm diğer Rusya halkları gibi siz de haklarınızı bilin..."

Filipinler'i Vuran Haiyan, Kapitalizmin Tayfunudur

Tarihin en büyük kasırgası "süper tayfun" Haiyan, kapitalizmin tayfunudur çünkü; birincisi, doğal felaketler, kapitalizmin gezegenimiz üzerindeki tahribatları nedeniyle her seferinde daha şiddetli yaşanmaktadır; ikincisi, yine kapitalizm yüzünden önlenemez yıkımlar ve acılar engellenememektedir.

Neticede Filipinler'deki manzara ortaya çıkıyor. 10 bin civarında insan yaşamını kaybederken evlerinden olanların sayısı ise bir milyona yaklaşıyor. Yüz binlerce insan şu anda ekmek ve temiz içme suyu gibi en temel ihtiyaçlara erişemiyor. Yetersiz hastaneler, yaralılarla tıka basa dolu; insanlar tedavisi mümkün olan hastalık ya da yaralanmalar yüzünden can veriyorlar. Şimdilerde Filipinler'de adeta bir can pazarı yaşanıyor. Zaten sağlıklı konutlar ve yaşam alanlarına sahip olmayan Filipinli emekçiler, büyük bir insani dramla karşı karşıyalar. Bölgeden gelen haberlere göre birçok noktada yağma olayları yaşanırken, zaten oldukça yetersiz olan yardımlar, koordinasyon sıkıntısıyla iyiden iyiye etkisizleşiyor. Günler öncesinden Haiyan'ın bir "süper tayfun" olduğu tüm dünyaya duyurulmuşken bu denli büyük çapta insan kaybının yaşanması da kapitalizmin yetersizliğinin bir kanıtı.

Katrina'dan Haiyan'a

Bu durumun geri kalmış Filipinler'e özgü bir durum olmadığını belirtmemiz gerekir. 2005'te ABD'nin Louisiana ve Mississippi eyaletlerini vuran Katrina Kasırgası, ardında resmi rakamlara göre 1833 can kaybı bırakmıştı. Katrina da günler öncesinden izleniyordu, hatta güçlenen kasırgayı sadece ABD değil tüm dünya izlemekteydi. Ama kasırgaya karşı alınan tedbirler ve koordinasyon mutlak anlamda yetersizdi ve afetle mücadele önlemleri hızlı bir şekilde çökecekti. Louisiana'daki set sistemi, başarısızdı, güçlü kasırga karşısında çöktü ve New Orleans şehri

bütünüyle sel suları altında kaldı. Asıl büyük insan kaybı bu yüzden olacaktı. Tıpkı şimdi Filipinler'de olduğu gibi o zaman da ABD'de yağma olayları yaşanmıştı. Yetersiz yardımlar halka çok geç ulaşabilmişti. Bölgenin Katrina'nın yaralarını halen saramadığını eklemek gerekir.

Isınan Okyanuslar

Katrina Kasırgası, Meksika Körfezi'ne girdikten sonra şiddetini çok hızlı şekilde arttırmıştı. Bu beklenmedik artışı, bilimadamları, "daha sıcak okyanusların siklon rüzgarlarına çevrilebilecek daha fazla enerji sağlayacağı, bu nedenle de tropik fırtınaların çok daha yoğun ve şiddetli hale geleceği" şeklinde açıklıyorlardı (The Nature). Bu nedenle de kasırga sayılarında önemli artışlar gözlemleniyordu. Durum böyle olunca gözler yükselen okyanus sıcaklıklarına çevriliyor. Bilim insanları, "denizlerdeki yüzey sıcaklıklarında görülecek 1°C'lik bir artışın 4. ve 5. kategorideki fırtınaların sayısında %31 oranında bir artışa neden olduğunu" vurguluyorlar (The Nature). Isınan okyanuslar deyince aklımıza küresel iklim değişiklikleri ve kapitalizmin gezegenimiz üzerindeki tahribatı gelmeli. Sular ısınırken buzullar erimekte ve doğal afetler çok daha şiddetli yaşanmaktadır. Kapitalist kar hırsı, atmosferin bileşimini bozuyor; artık, daha fazla karbondioksit, daha az oksijene sahibiz. Küresel ısınmanın baş sorumlusu

emperyalist kapitalizmin bu konuda yapabileceği hiçbir şey yok. Karbon salınımına güya sınırlar getiren göstermelik Kyoto Protokolü bile ABD gibi devlerin engellemesiyle geçersiz durumda.

Haiyan ve Sınıf Mücadelesi

Haiyan'ın kaydedilen en şiddetli kasırga olması ısınan okyanuslarla ilgiliyse insan kaybının büyüklüğü doğrudan doğruya yoksulluk ve kapitalizmin çarpıklığı ile alakalı. Çaresiz insanlar, marketleri yağmalarken burjuva medya halkı yağmacılar diye damgalamakta tereddüt etmedi, hükümetse "asayiş sağlama" için bölgeye askeri yığmak yapıyor. Pasifik'teki adalar ülkesi Filipinler, aslında bir tayfun ülkesi, ama burjuva iktidarın gerekli önlemleri almadığı ve ülkenin bu büyük afete hiç de hazırlıklı olmadığı ortada.

100 milyonluk Filipinler'de yoksulluk oranı %25 dolayında. Sendikalaşma oranıysa uzun soluklu bir düşüş içinde, şimdilerde %1 civarına geriledi. Son dönemde ekonomik büyümeye sahne olan Filipinler'de sınıflar arası uçurum daha da açıldı. Tıpkı Türkiye'de olduğu gibi ucuz emek cenneti ülkenin omuzladığı ekonominin tüm artılarını küçük bir kaymak tabaka ele geçiriyor. Bunun bir sonucu da yaklaşık 9 milyon Filipinli'nin ülkelerinden uzakta göçmen işçi olarak çalışmak zorunda olması.

a d a m ı
A l i
Ağaoğlu'
n u n
Anadolu
yakasının

Isınan okyanuslar deyince aklımıza küresel iklim değişiklikleri ve kapitalizmin gezegenimiz üzerindeki tahribatı gelmeli. Sular ısınırken buzullar erimekte ve doğal afetler çok daha şiddetli yaşanmaktadır. Kapitalist kar hırsı, atmosferin bileşimini bozuyor; artık, daha fazla karbondioksit, daha az oksijene sahibiz. Küresel ısınmanın baş sorumlusu emperyalist kapitalizmin bu konuda yapabileceği hiçbir şey yok. Karbon salınımına güya sınırlar getiren göstermelik Kyoto Protokolü bile ABD gibi devlerin engellemesiyle geçersiz durumda.

Sonuç

2004'teki Hint Okyanusu Tsunamisi, 2005'te Katrina, 2010'daki Haiti Depremi, 2011'deki Fukushima Nükleer Reaktörü'nü vuran büyük deprem ve tsunami... 2004'te Endonezya ve diğer ülkelerde tsunami erken uyarı sistemi olsaydı yüz binlerce insan bugün hayatta olacaktı. Katrina'yı zaten biraz anlattık. 2010'da yüz binlerce Haitili 7.0 şiddetindeki depremle canlarından oldular. 2011'de Japonya'da setler tsunami'ye dayanabilseydi 15883 kişi hayatını kaybetmeyecekti. Fukushima'da nükleer felaketten dönüldü, ama halen devam eden sızıntı nedeniyle insanlar kanser oluyor... Nükleer enerji, kapitalizmin başka bir hastalığı...

2011 Van Depremi'nde çürük binaların altında kalan 650 insan yaşamını yitirdi. Ve burjuva devlet, hala en temel meseleleri çözebilmiş değil. Depremin üzerinden iki yıl geçmesine rağmen berbat konteynirlarda yaşam savaşı veren insanlar "Ya bize yaşayacak bir yer bulun ya da buradaki koşullarımızı yaşanabilir hale getirin" diyerek açlık grevi yapıyorlar. Daha geriye dönersek 17 Ağustos 1999 Marmara Depremi'ne ve sonrasındaki rezilliklere gideriz... Ya da bugünün gözde iş

tümünden yıkılması gerektiğini, bizzat kendi deneyimleri ile aktarıırkenki sözlerine kulak verelim *"Kum dediğiniz şeyin de yüzde 20-30'u midye kabuğu, yüzde 20'si balçık ve tuzlu suydü. 1970, 1980, 1990'lı seneler böyleydi. O dönemde istesen dahi kaliteli bina yapmak çok zordu. Kokmuş yumurtadan omlet yapılır mı? Demiri, gidip valilikten karne alıp, Karabük'te sıraya girip 6 ayda alırdık. Durum bu olunca o zamanlar demir de merdiven altı*

dediğimiz atölyelerden temin ediliyordu." Ağaoğlu bu itirafları belki kentsel dönüşümü teşvik etmek için yapıyor, ama burjuvaların kısa erimli vurgun hedefleri başka bir şey, emekçilerin deprem tehlikesi karşısında tamamen çaresiz durumda olması başka bir şey. Emekçilerin durumunu düzeltecek köklü bir dönüşüm için kapitalistlerin ne niyeti var, ne de böyle bir yetenekleri. Tersine burjuvazi, iktidardaki AKP ve hempaları, büyük bir depremi fırsata dönüştürmenin derdinde, başka bir şeyin değil. Türkiye'de ve dünyada durum, görüldüğü gibi doğrudan doğruya kapitalizmin mizacı ve yetenekleri ile alakalı.

Sovyet Rusya'da Bürokrasinin Zaferine Giden Yolda NEP

1917 yılı, 1. Dünya savaşıyla keskinleşen sınıf savaşımını Rusya'da işçi sınıfının zaferine götüren şanlı bir yıldır. İşçi iktidarının Rusya gibi geri bir ülkede kurulup, o zamanki birçok Marksistin öngördüğü gibi, Avrupa'da kurulmamasının tabii ki Rusya'ya özgü bir sürü sosyal ve ekonomik nedenleri var. Ancak en önemlisi, işçi sınıfı Bolşevikler gibi bir öncü partiye sahipti. Ancak

Rusya'nın kapitalizmin geri bir halkası olması ve 'bir köylü denizi' içerisinde yüzmesi, onu, devrimden sonra bir sürü ekonomik sorunla karşı karşıya bıraktı.

1917 yılı, 1. Dünya savaşıyla keskinleşen sınıf savaşımını Rusya'da işçi sınıfının zaferine götüren şanlı bir yıldır. İşçi iktidarının Rusya gibi geri bir ülkede kurulup, o zamanki birçok Marksistin öngördüğü gibi, Avrupa'da kurulmamasının tabii ki Rusya'ya özgü bir sürü sosyal ve ekonomik nedenleri var. Ancak en önemlisi, işçi sınıfı Bolşevikler gibi bir öncü partiye sahipti..

Rusya'nın kapitalizmin geri bir halkası olması ve 'bir köylü denizi' içerisinde yüzmesi, onu, devrimden sonra bir sürü ekonomik sorunla karşı karşıya bıraktı. Devrimden sonra en önemli meselelerden birisi iktidarı elde tutmak oldu. Marks'ın dediği gibi, insanlar kendi tarihlerini kendileri yazarlar, fakat istedikleri koşullarda değil. Rusya'da da gerçekleşen sosyalist devrim, kendi sosyo-ekonomik koşulları altında ilerleyecekti.

Rusya'nın bu özgüllükleri, bunun üzerine gelişen iç savaş ve dünyadaki diğer devrimlerin başarıya ulaşamaması ve Rusya'nın kendi köylü denizi içinde izole olması onu bir krize doğru sürüklüyordu. İşte bu noktada Bolşevikler tavizlerde

reformist parti düşünmemişti. Geçici hükümetin başkanı Kerenski: "Eğer Bolşevikler iktidara gelirlse bu onların sonunu getirecektir." diye haykırıyordu. Hatta Bolşeviklerin bir kısmı da (Zinovyev, Rogin, Kamanev) bu düşüncededeydi. Lenin devrimden sonra her şeyin bitmediğinin farkındaydı. Ama ne Lenin ne de Troçki iktidarı paylaşmanın mümkün olabileceğini düşünüyordu. Bu noktada da arkalarındaki işçi sınıfına güveniyorlardı.

Lenin, devrimin ertesi gününde 'Şimdi sosyalist düzenin inşasına gireceğiz' derken bunun ne kadar çetrefilli bir yol olacağını kuşkusuz kendisi de biliyordu. Nitekim 1918 yılında Rusya çöküşün eşiğindeydi. Viktor Serge bu durumu iyi anlatır:

"Açlık öylesine yakıcıydı ki Petrograd yakınlarındaki Tsarkoe Selo'da halka kişi başına günde 100 gram ekme veriliyordu. Bunun sonucu 6-7 Nisan'da ortak ayaklanmalar baş gösterdi. Bu dönemde (bir işçi militanın anlattığına göre) Petrograd yakınlarında at,kedi ve köpek görmek

nerdeyse imkansızdı. İnsanlar çay, keten ve patates çörekleriyle besleniyordu."

Sanayi işçilerini doyuracak yiyecek olmadığı için işçiler çalışmıyordu. Aynı şekilde hammadde üretimi de durmuştu. Sanayinin çöküşü işsizliği beraberinde getirdi. Petrograd'ta Treugolnik, Penza, Siemens ve Halske fabrikaları kapandığında yaklaşık 50 bin işçi işinden oldu. Bu çöküş ve işsizlik diğer bir sürü şehirde de yaşandı. Tüm bunların yanında Bolşevikler sabotajlarla karşı karşıya kalıyordu. Bu koşullar altında Bolşevikler bir sürü geri adım atılmak zorunda kaldı.

Ne Lenin ne de Marks geçişin ani bir şekilde olacağını düşünüyordu. Marks, Fransa'da İç Savaş adlı eserinde 'Eski ve çökmekte olan toplumun bizzat kendisinin gebe olduğu bir toplumun önünün açılması gerektiğini' söylüyordu. Komünist Manifesto'da 'işçilerin iktidara gelmesi bir devrim eylemiyle gerçekleştikten sonra sosyalizme geçişin tedrici olarak gerçekleşeceğini' yazıyordu. Proletaryanın iktidara gelmesiyle birlikte iktidarını pekiştirmesi zaman alacaktı. Kapitalist karabasandan henüz yeni kurtulmuş bir halkın hemen onun etkisinden kurtulabileceğini düşünmek ancak bir ütopyadır.

Bolşevikler, emperyalist savaştan arta kalmış bir sanayi ve harap olmuş bir ülkeden yeni bir sistem yaratma çabasına giriştiklerinde, anlattığımız sayısız zorluklarla savaşıyorlardı. Bolşevik Hükümet'in ilk attığı adımlar yıkım içindeki ülkeye rahat nefes aldirmek amacıyla bazı tavizlerde bulunmak oldu. Lenin, Bolşeviklerin halka vermiş oldukları vaatlerden biri olan Almanya ile barışın hemen sağlanması gerektiğini savundu. Bunu söylerken de bir Alman devrimine

güvenerek hareket ediyordu. Lenin, Almanya ile barışı sağladıktan sonra rahat bir nefes almayı ve çökmüş Rusya'yı bir düzene sokmayı planlıyordu.

Attığı adımlardan ilki, kendisinin 'Devlet Kapitalizmi' diye formüle ettiği ve kapitalizmle sosyalizm arasında geçişi temsil eden ekonomik bir formülasyondur. Lenin böylece köylü nüfusunu ikna ederek sosyalizme doğru geçecekleri bir yol yaratmaya çalışıyordu. Bunu izleyen adımlar da; burjuva teknisyenlerin kullanılması, Taylorizm uygulaması ve iş disiplininin artırılması oldu. Tüm bu tavizler ve kapitalist önlemler Rusya'daki işçi iktidarını; dış emperyalist saldırılara ve Rusya'da çoğunluğu oluşturan küçük burjuvaziye karşı korumaktı. Lenin o zaman çok yerinde bir öngörüyle şunu söylemişti: 'Ya onu(küçük burjuvazi) kendi kontrolümüz içine alacağız ya da o kendi Cavignag'ları ve Napolyonları'yla bizi ezecek'

Lenin tüm bu önlemleri alırken ustaları Marks ve Engels'ten öğrendikleri ile diyalektiğin gerektirdikleri temelinde hareket ediyordu. Ama tüm bu tavizler ve önlemlerle işçi devletinin iktidarını pekiştirmeye çalışırken iç savaş Mayıs 1918 yılında patladı.

Devlet Kapitalizminden Savaş Komünizmine

Marks'ın 1871 Paris Komünü'nden çıkardığı derslerden biri de, işçilerin iktidarı ele geçirdikten sonra kendi devletini örgütlemek zorunda olduklarıydı. Çünkü örgütlü burjuvazi sessiz kalmayacak ve kendi karşı devrimini tekrar gerçekleştirmek için mücadeleye girişecektir.

1917-1918 Rusya'sı da Marks'ın öngördüğü gibi bir sürü karşı devrimci saldırıyla karşı karşıyaydı. Teknisyenlerin ve memurların sabotaj-

ları, kapitalistlerin kışkırtmaları ve üretimi durdurmaları bunların başında geliyordu. Bolşevik hükümet bunun karşısında devletleştirme politikasını izliyordu. Ancak emperyalistlerin ve Çarçı generallerin işbirliğiyle kurulan Beyaz Ordu ile iç savaş patlak verdiğinde durum çok sertleşti. Sabotajlar muazzam bir şekilde arttı. Bolşevikler bunun karşısında, gerek sabotajlarla mücadele etmek, gerek üretimde tam tahakküm kurmak ve askeri ihtiyaçları karşılamak için, devletleştirme politikasını çok fazla genişlettiler.

İç savaş yılları zaten zar zor ayakta duran sanayiye büyük bir çöküşe uğrattı. Hammadde gereksinimi, ulaşım yollarının kullanılamaz hale gelmesi yüzünden karşılanamıyordu. Sanayi üretiminin azalması ve Kızıl Ordu'nun ihtiyaçları, sanayi ürünlerinden köylülere arta kalanı çok azalttı. Köylüler bu koşullarda ürünlerini vermekten kaçındılar. Bunun üzerine Bolşevik Hükümet köylüden tahıl zoramlımlarına başvurdu. Şehirlerde artan açlık, şehirden kıra doğru bir göçü beraberinde getirdi. Yiyecekler işçilerin fiziksel aktivitelerine göre karneye bağlandı. Salgın hastalıklar bu durumu daha da kötüleştirdi. Bu çöküntü ve sefalet, ekonomik karmaşayı beraberinde getirdi. Bunu önlemek adına Bolşevikler aşırı bir merkezileşmeyle disiplini sağlamaya çalıştılar.

Tüm bu trajedinin yanında, işçiler kendi cumhuriyetlerini korumak adına büyük bir kahramanlıkla Beyaz Ordu'ya karşı savaştılar. Bu kahramanlık Kızıl Ordu'ya zafer getirdi ama bu zafer proletaryaya çok ağır bedeller ödetti. Kızıl Ordu saflarında savaşan sanayi proletaryası, sayısal olarak neredeyse yok olmuştu. İşçiler ellerindeki sanayi ürün-

lerini karaborsayla satmaya başladı. Bu durumu önlemek için fabrika komiteleri sendikalara bağlandı. İşçi devleti, kendini yok olmuş proletaryanın yerine ikame etmek zorunda kalıyordu. Sendikalardaki devlet tahakkümü arttı. Bu da beraberinde bir yerel yönetim anlayışından, bir bürokratik yönetim anlayışına doğurdu. Memur sayısı giderek arttı. 1920'de bu sayı 5 milyona yakındı ki bu 1 milyonluk proletaryanın yanında çok büyük bir orandı.

İşçiler; kahramanlık, devrim coşkusu ve inançla karşı devrimi alt etmişti ama bu, kendi sınıfsal konumlarının pahasına oldu. Sovyetler varlığını hala sürdürüyordu ama bu bürokratikleşmiş Bolşevik parti hakimiyeti altında oldu. Lenin bu bürokratikleşmenin farkındaydı. Mart 1919'da şunları söylüyordu: "Çarlık bürokratları Sovyet kurumlarına katılmaya, kendi bürokratik yöntemlerini uygulamaya başladılar. Komünizm renklerine bürünerek daha başarılı olacaklarını düşünüyorlar."

Lenin, bu açmazdan kurtulmanın yegane yolunun da bir dünya devrimi olduğunu vurguluyordu. 11 Ocak 1918 tarihindeki 3. Sovyet Kongresinde şunları söyledi: "Tek ülkede sosyalizmin nihai zaferi tabii ki mümkün değildir. Sovyet iktidarını kendi ellerinde tutan bizim işçi ve köylü neferlerimiz aynı zamanda dünya ordusunun da neferleridir... Alman Devrimi'nin gerçekleşmemesi halinde mahvolacağımız kesin bir gerçektir."

Dünya Devrimi Gecikiyor...

Lenin, 1916'te Emperyalizm kitabında, dünyadaki ekonomik sistemi ve bunların nasıl bir zincir yarattığını yazmıştı. Lenin, bu dünya sisteminde herhangi bir ülkenin bağlaşıp kalmasını bekleyemezdi. Bu nedenle Lenin, kendi devrimlerini bir dünya devrimine bağlıyordu ve aynı zamanda da bu dünya devriminin ancak dünya ölçeğinde bir devrimci önder parti ile gerçekleşeceğini de söylemişti: "Tek ülkede sosyalizmin nihai zaferi tabii ki mümkün değildir. Sovyet iktidarını kendi ellerinde tutan bizim işçi ve köylü neferlerimiz aynı zamanda dünya ordusunun da neferleridir... Alman Devrimi'nin gerçekleşmemesi halinde mahvolacağımız kesin bir gerçektir."

Lenin, 1916'te Emperyalizm kitabında, dünyadaki ekonomik sistemi ve bunların nasıl bir zincir yarattığını yazmıştı. Lenin, bu dünya sisteminde herhangi bir ülkenin bağlaşıp kalmasını bekleyemezdi. Bu nedenle Lenin, kendi devrimlerini bir dünya devrimine bağlıyordu ve aynı zamanda da bu dünya devriminin ancak dünya ölçeğinde bir devrimci önder parti ile gerçekleşeceğini de söylemişti: "Tek ülkede sosyalizmin nihai zaferi tabii ki mümkün değildir. Sovyet iktidarını kendi ellerinde tutan bizim işçi ve köylü neferlerimiz aynı zamanda dünya ordusunun da neferleridir... Alman Devrimi'nin gerçekleşmemesi halinde mahvolacağımız kesin bir gerçektir."

Lenin tarafından sunulan 1921 yılı mali hesapların illüstrasyonu

dünya devriminin ancak dünya ölçeğinde bir devrimci önder parti ile gerçekleşeceğini de söylemişti.

Nihayet 24 Ocak 1919'da Moskova radyosu yeni bir Enternasyonal çağrısı yaptığında, dünya bir devrim dalgasıyla çalkalanıyordu. Burjuvalar kızıl hayaletten çok korkuyorlardı. Lenin Temmuz 1919'da büyük bir iyimserlik içinde şunları söylüyordu: "Bu Temmuz çetin gelecek son Temmuz olacak. Gelecek Temmuz dünya Sovyet Cumhuriyetlerinin zaferini kutluyor olacaktır..."

Komintern'in kuruluşundan hemen sonra, 21 Mart 1919'da Budapeşte'de, 7 Nisan'da Münih'de Sovyetler kuruldu. Orta Almanya'da işçilerle hükümet güçleri arasında Şubat'tan Nisan 1919'a kadar çatışmalar yaşandı. Mart ayında Berlin bir kez daha çatışmalarla çalkalandı. Nisan ayında Fransa'nın Karadeniz donanması ayaklandı. Haziran'da 200 bin işçi Paris'te greve çıktı. İngiltere'de de Şubat sonlarında Clydeside ve Belfast'ta 70 bin işçi illegal bir yolla greve çıktı. Macaristan; 1 Ağustos'ta sovyet ilan etti. Bu koşullarda Komintern de kitleselleşiyordu. 1920'de üye sayısı 140 bine yükseldi. Ancak Rusya dışındaki komünist partiler herhangi bir deneyimden yoksundu ve kendi ülkelerindeki bu hareketliliği yönlendirmekten acizdi.

İngiltere'deki sosyalist partiler ya reformizm ve parlamenterizm bataklıklarında (örn; SİP) ya da sektör sendikalizme gömülmüşlerdi. Ve bu partileri Komünist Enternasyonal'de dönüştürmek hiç de kolay olmadı. Bundan farklı olarak kendini çok önceden Bolşevik olarak nitelendiren Bulgaristan Komünist Partisi(BKP) ise aşırı solculuğun sancısını çekiyordu. Köylü hükümetine karşı faşist darbeye pasifist bir tavır takınırken, Bolşevikler'in Temmuz ayında

Kornilov'a karşı geçici hükümeti savunduklarını unutmuslardı.

Tüm bunların yanında Alman KPD'nin yenilgisi en büyük darbe oldu. 1919'da Rosa Lüksemburg ve Karl Leibknecht'in kurdukları parti henüz çok küçük ve deneyimsizdi; kitlesel eylemlerde çok küçük bir işçi desteğine sahipti. Bu da kendiliğinden gelişen 1919 Kasım ayaklanmasını yönlendirmekte çok zayıf kalmalarını ve doğru bir devrimci liderlik sunamamalarını beraberinde getirdi. Alman devrimiyle birlikte diğer devrimci atılımların yenilgisi en azından kısa vadede dünya devrimi umutlarını söndürdü.

Geri Çekilme Devam Ediyor: NEP

İç savaş koşulları ve ekonomik çöküntü Rusya'yı adeta yoksullukla baş başa bırakmıştı. Halk savaşmaktan ve açlıktan bıkmıştı. Özellikle kırsalda bunun sorumlusu olarak artık hükümeti görüyorlardı. İç savaşın bitmesiyle de savaş ekonomisi meşruiyetini kaybetmişti. Köylüler zor alımlardan bıkmış ve bazı kesimlerde ayaklanmalar başlamıştı. Dünya devriminin de gecikmesi Bolşevikleri bu köylü hoşnutsuzluğu ile baş başa bırakmıştı. Bu hoşnutsuzluk kendini en dolaysız biçimde Kronştad ayaklanmasında gösterdi. Ayaklanma ancak silahla bastırılabilirdi. Ancak Bolşevikler bu süreçten gerekli sonuçları çıkararak köylülerle bir kopuşa gitmeden geri adım atmak zorunda kaldılar. 8 Mart 1921'de ki Onuncu Parti Kongresi NEP'i ilan etti.

NEP, ana hatlarıyla köylülere kendi ürünlerini, devlete vergi verdikten sonra, pazarda satması olanağını sağlıyordu. Pazarda mal satma olanağı olan köylüleri zenginleştirdi ve köylülerin ürünlerinin ticareti üzerinden Nepmen olarak anılan zengin bir tüccar sınıfı da yarattı. NEP döneminde parti ve devlet içindeki bürokraside güçlenmişti. Bürokrasi artık

ekonomiyi de ellerinde tutuyordu. İşçi sınıfı demokrasiden bahsetmek artık olanaksız hale gelmişti. Lenin'in ifadesiyle 'aygıt kendisini yönlendiren ele (proletaryaya) itaat etmeyi reddediyordu.'

Sonuç

Devrim gelişmiş bir kapitalist ülkede gerçekleşmediği gibi yanına yeni devrimler katarak bir refah dönemine imza atmadı. Aksine Rusya'da yıkık dökük bir ülkede gerçekleşti ve diğer devrimlerin başarısızlığa uğramasıyla kendi başına büyük sorunlarla baş etmek zorunda kaldı. Ve bu geri ülkede devrimi korumak çok kritik bir görevdi. Tarih kendini zincirin zayıf halkasından ilerletmeye çalışıyordu.

Çok geri, yıkık bir sanayisi olan ve köylü gericiliğiyle boğuşan bir ülkede; iç savaş, dünya devriminin geri çekilmesi ve NEP tarihin bu ileri atılımını sekteye uğrattı. Lenin'in ölümü de, ülkeye tamamen nüfuz etmiş bürokrasinin kendine en yakışır temsilcisini seçmekte serbest bıraktı. Ve nihayet Stalin'in yönetimi eline alması ile bürokrasi kesin zaferini de kazanmış oldu. Her şeye rağmen Ekim devrimi işçi sınıfına çok büyük bir miras bıraktı.

Öncelikle kapitalist dünyanın en zayıf halkasından kopuşu, artık dünyanın kapitalizm bataklığından sosyalizmin aydınlığına geçişinin ekonomik alt yapısının olgunlaştığını gösterdi. Ve aynı zamanda sosyalist bir dünyaya geçişin koşullarını da bize öğretti. Bu geçiş; tek ülkeyle sıkışmayıp, dünyaya yayılan bir devrime, yani Troçki'nin ifadesiyle SÜREKLİ DEVRİM'e ve bu devrime öncülük edecek bir Bolşevik Parti'ye bağlıdır. Rosa'nın ifadesiyle özetleyecek olursak; 'Gelecek her yerde Bolşevizmin olacaktır.'

Yahya Bolat

Marksistler, her türlü şiddetin karşısında olan pasifistlerin etkisiz politikası yerine savaşta taraf olmanın önemine dikkat çeker. Bu taraf olma haklı savaşlara verilen destek ve emperyalist savaşları iç savaşlara çevirmek için yapılan müdahale anlamına gelir.

Savaşlar Üzerine

Savaşın hiçbir zaman eksik olmadığı emperyalist kapitalist sistemde, Marksistler tarihsel ve diyalektik materyalist analiz ile burjuva barışseverlerden ve diğer politik fraksiyonlardan ayrı bir yer tutar. Savaşlar ve sınıf çatışması arasında mutlak bir bağ bulunur. Meseleye bu eksenden yaklaştığımız için barışseverlerden farklıyız.

Her savaş kendi tarihselliği içerisinde sınıf mücadelesi perspektifiyle ayrı ayrı değerlendirilmelidir. Dolayısıyla pasifistlerin bütün savaşların kötü ve ahlaki açıdan berbat olduğu fikri doğru değildir. Örneğin İspanya İç Savaşı'nda Franko'nun ordusuna karşı silah sıkkan bir partizan tam tersine olabilecek en erdemli işi yapmakta idi. Yani savaşlara ve silahlara karşı soyut bir karşıtlık devrimcilerin takınacağı bir tutum olamaz.

1871'e Kadar Olan Dönem

1871'e kadarki dönemde burjuvazi hala ilerici bir rol oynayabiliyordu. Paris Komünü'nün burjuvazi tarafından kanla boğulması bu anlamda kesin bir milattır. Bunun öncesindeki savaşlardan akılda en çok kalması gereken Amerikan İç Savaşı'dır (1861-65). Amerikan İç Savaşı o zamana kadarki savaşların en kanlısıydı. Bir tarafta güneyin köleci toprak sahipleri, diğer tarafta siyah kölelerinin desteğini

alan kuzeyli kapitalistler. Bu savaş, dünya tarihinde herhangi bir yerde burjuvazinin devrimci bir rol oynayabileceği son savaştı. Bu yüzden de K.Marks ve F.Engels, Amerikan İç Savaşı'nda açık bir şekilde Kuzey'i desteklediler. Yani bu kanlı savaş karşısında hiçbir şekilde barışsever bir tutum takınmadılar. Kuzey'in zaferi, endüstriyel kapitalizmin koşullarını yaratarak proletaryanın gelecekteki olası zaferleri için ortam hazırlamıştı. Diğer taraftan 1776'daki Amerikan Bağımsızlık Savaşı da ilerici savaşlardan birisiydi. Yine Büyük Fransız Devrimi'nden sonra devrimin şiarları için savaşan Fransız orduları büyük ilerici roller oynadılar.

Diğer taraftan Avrupa'daki 1848 Devrimlerinde gerici bir rol oynayacağını gösteren burjuvazi, 1871'de Paris'te komünarlara kan banyosu yaptırırken gericiliğin en büyük bayraktarlığını üstlendiğini kesin olarak ortaya koydu. İşçi sınıfı da artık kendi devrimlerini gerçekleştirebilecek bir potansiyele erişmişti.

Emperyalist Savaşlara Karşı Sınıf Savaşı

Marksistler, her türlü şiddetin karşısında olan pasifistlerin etkisiz politikası yerine savaşta taraf olmanın önemine dikkat çeker. Bu taraf olma haklı savaşlara verilen destek ve emperyalist savaşları iç

savaşlara çevirmek için yapılan müdahale anlamına gelir. Ezilen sınıfın ezen sınıfa, kölelerin köle sahiplerine, serflerin toprak sahiplerine karşı açtığı savaş bizim için kaçınılmaz ve meşrudur. Sömürgecilğe karşı başlatılan savaşlar ile ezilen ulusların yürüttüğü savaşlar da haklı ve meşru savaşlardır.

1800'lerin sonlarına doğru tekellerin gelişimi ile beraber emperyalizm çağına girildi. Durum hiç de Kautsky gibi ultra emperyalizm savunucularının dediği gibi değildi. Emperyalist kapitalizm kendi iç çelişkilerini çözerek kesintisiz bir barış ortamı sağlamak şöyle dursun tam tersine "sürekli savaş" kural haline geldi. Tekeller sırtlarını dayadıkları, hatta yönetimini doğrudan gerçekleştirdikleri ulusal devletlerle rekabetlerini savaş boyutlarına taşıyacaklardı.

Yapılan emperyalist savaşlar, ne özgürlük, ne de demokrasi getirdi; tam aksi olarak emperyalist savaşlarda farklı uluslardan işçiler ve köylüler birbirlerine boğazlatıldılar. Birinci Dünya Savaşı'nda 25 milyon, İkinci Dünya Savaşı'nda tam 60 milyon insan öldü. Emperyalist savaşlara karşı en tutarlı politikayı Bolşevikler izledi.

1. Dünya savaşı yaklaşırken Bolşevikler'in de üyesi olduğu 2.Enternasyonal,

İsviçre'nin Basel kentinde 1912 gibi bir tarihte emperyalist savaflara karşı devrimci bir pozisyon aldı. Bu karara göre emperyalist bir savaş durumunda 2.Enternasyonal üyesi partiler savaşın neden olacağı yıkımdan kapitalizmi yıkmak için istifade edeceklerdi.

kanadının liderleri olan Rosa Lüksemburg ve Karl Liebknecht emperyalist savaflara karşı çıktılar ve Kasım 1918'de başlayan Alman Devrimi'nde erken gelişen Spartakist Ayaklanması'nın başında can verdiler. Almanya'da Rosa Lüksemburg önderliğinde Spartakistler, savafla gönderilmelerine rağmen devrimci yenilgiciliğin azimli savunucuları olmuş ve Almanya'nın batı cephesinde yenilmesinin önünü açmıştı.

Bolşevikler ise daha birkaç ay önce Spartakistlerin yapamadıklarını yapmışlardı. Yani emperyalist savaşın neden olduğu koşulların tetiklediği devrimi sonuçlarına götürmeyi başarmışlardı. Savaşın başında Lenin, partisini devrimci yenilgicilik politikası ile çelikleştirmişti. Yani, devrimciler savaşta kendi ülkelerinin yenilmesini istemeliydiler, çünkü ancak bu şekilde toplumsal bir devrim sözü konusu olabilirdi. Tersinden, yani zafer durumundaysa devrim ihtimali belki on yıllar boyunca ötelenecekti. Sorun bu denli keskin bir şekilde ortaya konunca Bolşeviklerin devrimci enternasyonalist tutumları olabildiğince güçlenmişti.

Marksistlerin Görevi

Emperyalist savaşlar günümüz politikasının can alıcı noktalarından biri olmaya devam ediyor. Arap baharı ile başlayan süreçte Batılı emperyalist güçlerin bölgeyi kontrol altında tutmak istemesi ve taşeron işbirlikçileri ile birlikte emperyalist planları uygulamaya çalışmaları, Marksistler için oldukça önem arz ediyor. Özellikle sözü geçen emperyalist bir güç olmak için çırpınan Türkiye burjuvazisine karşı Marksistler, oldukça dikkatli davranmalıdır.

Emperyalist hiyerarşinin tepesindeki büyük güçlerin yağma savafları vesilesiyle daha zayıf bir ülkenin üzerine çöreklenmesi durumunda da

Marksistler sessiz kalamazlar. Daha zayıf ülkedeki yönetici sınıfın ne kadar iğrenç bir yönetim olduğu bu noktada geri plandadır. Yani saldırgan büyük emperyalist güçlerin kesin yenilgisi, dünya emekçilerinin çıkarına bir gelişme olacaktır. Örneğin Irak'a, Kosova'ya, Libya'ya son olarak da Suriye'ye karşı düzenlenen emperyalist saldırılarda devrimci tutum, bu saldırganlığın başarısızlığı için emperyalist müdahaleye karşı mücadeleyi örgütlemekten geçer.

Bu noktada emperyalist kapitalist sistemin sözde özgürlükçü ve demokrat söylemine karşı özellikle dikkatli davranılması büyük önem taşır. Bu gibi göz boyamacı lafazanlıklara emekçilerin karnı tok olmalıdır, aksi takdirde emperyalist kapitalizmin dümen duyunu girilmiş olunur. Suriye'ye karşı düzenlenen emperyalist saldırganlığın en önemli ayaklarından birisi AKP iktidarı sayesinde Türkiye olmuştur. Bu durumda biz Türkiyeli devrimcilerin tutumu da Lenin'inkinden farklı olamaz. Yani bu saldırganlığın yenilgisi Türkiye ve dünya işçi sınıfının yararına olacaktır.

Sonuç Olarak

Savaşlardan arınmış bir dünya elbette mümkün. Bunun nasıl yapılacağı önem taşıyor. Marksistler gerçekçi yaklaşımları ve kararlılıklarıyla emperyalist savaşlardan kurtuluşun yolunu, sınıf savaşımından bulur. Tarihin de gösterdiği üzere emperyalist savaflara karşı en ciddi politika Marksistler tarafından pratiğe dökülmüştür. Lenin önderliğindeki Bolşeviklerin emperyalist kapitalist saldırganlığa karşı gösterdiği başarıyı tamamlamak için, Marksist yöntemler tüm insanlığın acil ihtiyacı durumunda. Bu görüşün gerçekliliği tarihin kanıtladığı bir gerçek olarak önümüzde durmakta. Ne de olsa "Ya Sürekli Katliam, Ya da Sürekli Devrim"dir söz konusu olan.

Tolga Karaman

Emperyalist hiyerarşinin tepesindeki büyük güçlerin yağma savafları vesilesiyle daha zayıf bir ülkenin üzerine çöreklenmesi durumunda da Marksistler sessiz kalamazlar. Daha zayıf ülkedeki yönetici sınıfın ne kadar iğrenç bir yönetim olduğu bu noktada geri plandadır. Yani saldırgan büyük emperyalist güçlerin kesin yenilgisi, dünya emekçilerinin çıkarına bir gelişme olacaktır. Örneğin Irak'a, Kosova'ya, Libya'ya son olarak da Suriye'ye karşı düzenlenen emperyalist saldırılarda devrimci tutum, bu saldırganlığın başarısızlığı için emperyalist müdahaleye karşı mücadeleyi örgütlemekten geçer.

1912'de bu karar alınırken 1914'te savaş başladığında uygulama tam tersi oldu. Dünya işçi sınıfı Kautsky ve Plehanov gibi önde gelen Marksistlerin (!) ihanetine uğradı. 2.Enternasyonal'in çöküşü yurtseverlik elinden oldu. 2.Enternasyonal'e üye neredeyse her parti savaşta kendi emperyalist devletin yanında saf tuttu.

Buna karşı çıkanlar da oldu tabi. Alman Sosyal Demokrat Partisi'nin devrimci

Komünizm ve Sendikalizm

Komünist Parti, proletaryanın devrimci eyleminin temel silahıdır. İşçi sınıfının öncü kesimlerinin savaş örgütü olarak mücadelesinin istisnasız her alanında ve dolayısıyla sendikalarda, kendisini işçi sınıfının lideri rolüne yükseltmek zorundadır.

Sendika meselesi işçi hareketi ve dolayısıyla Muhalefet için en önemli konulardan biri olmuştur. Sendika meselesinde kesin bir duruş olmadan, Muhalefet'in işçi sınıfı içinde gerçek bir etki kazanması mümkün olamaz. Bu nedenle, burada, sendika meselesinde birkaç hususu belirtmenin gerekli olduğunu inanıyorum.

1) Komünist Parti, proletaryanın devrimci eyleminin temel silahıdır. İşçi sınıfının öncü kesimlerinin savaş örgütü olarak mücadelesinin istisnasız her alanında ve dolayısıyla sendikalarda, kendisini işçi sınıfının lideri rolüne yükseltmek zorundadır.

2) Sendikaların bağımsızlığını Komünist Parti'nin liderliğinin karşısına yerleştirmek isteyenler; böylelikle, işçi sınıfının öncüsünün karşısına onun geri kesimlerini, işçilerin nihai kurtuluşu mücadelesinin karşısına anlık talepler için mücadeleyi, Komünizmin karşısına reformizmi, devrimci Marksizmin karşısına oportünizmi yerleştiriyorlar, istedikleri bu olsun ya da olmasın.

3) Savaş öncesinin yükselme ve genişleme çağında Fransız sendikalizmi, sendikaların bağımsızlığı için mücadele ederken aslında onların, reformist-parlamentar sosyalist partilerin de içinde olduğu, burjuva iktidar ve partilerinden bağımsızlığı için mücadele yürütüyordu. Bu, devrimci yol

için oportünizme karşı bir mücadeleydi.

Devrimci sendikalizm, bu ilişkide, kitle örgütlerinin bağımsızlığını bir fetiş yapmadı. Aksine, işçi sınıfını bütün çelişkileri, geriliği ve zayıflığıyla yansıtan kitle örgütleri konusunda devrimci azınlığın öncülük rolünü anladı ve bunu salık verdi.

4) Esasen, aktif azınlık teorisi, proletar partinin tamamlanmamış teorisidir. Bütün pratiğiyle devrimci sendikalizm, oportünizme karşı devrimci partinin bir embriyosudur; devrimci Komünizmin dikkate değer bir taslağıdır.

5) Anarko-sendikalizmin zayıflığı, klasik döneminde bile, doğru bir teorik temelin eksikliği ve dolayısıyla da devletin doğasının, sınıf mücadelesindeki rolünün yanlış anlaşılması ile devrimci bir azınlığın, yani partinin, rolünün eksik, tam gelişmemiş ve dolayısıyla yanlış kavranışdır. Sonuç; genel grev fetişizmi, ayaklanma ile iktidarın ele geçirilmesi arasındaki bağı yadsıma gibi taktik hatalardır.

6) Savaşta sonra, Fransız sendikalizmi Komünizmde sadece kendi reddiyesini değil geliştirilmesi ve tamamlanmasını da buldu. Devrimci sendikalizmi diriltme çabaları sadece geçmişe geri dönmeye çalışmak olacaktır. İşçi hareketi için bu tür çabalar sadece gerici bir anlama sahiptir.

7) Sendikalizmin epigonları, sendikaların (sözde) burjuva ve reformist sosyalistler-

den bağımsızlığını Komünistlerin de dahil olduğu bütün partilerden tamamen bağımsızlığına çeviriyorlar.

Eğer, genişleme döneminde sendikalizm kendisini bir öncü olarak görerek geri kitlelerin arasında öncü azınlığın önderliği için mücadele ettiyse de, sendikalizmin epigonları, şimdi Komünist öncünün kitlelerin önderliğini kazanmak için mücadelesine karşı, başarılı olmasalar da, kendilerini işçi sınıfının geri kesimlerinin önyargıları ve az gelişmişliğine dayandırarak kavga veriyorlar.

8) Burjuvazinin etkisinden bağımsızlık pasif bir durum değildir. Kendisini sadece siyasal eylemlerle ifade edebilir; yani burjuvaziye karşı mücadeleyle. Bu mücadele, örgütü ve uygulamak için taktikleri gerektiren ayrı bir programdan ilham almalıdır. Bu, partiyi oluşturan taktikler, örgüt ve programın birliğidir. Proletarya kendi mücadelesini devrimci bir liderlik -oportünist değil- altında yürütmedikçe burjuva iktidardan proletaryanın gerçek bağımsızlığı kazanılamaz.

9) Sendikalizmin epigonları, sendikaların kendilerine yeter olduğuna inanırlar. Bu, teorik olarak, hiçbir şey ifade etmez; ancak pratikte devrimci öncünün geri kitleler, yani sendikalar, içinde erimesi demektir.

Sendikalar ne kadar geniş kitleleri kucaklarsa, hedeflerini o kadar iyi yerine getirir-

ler. Ancak bir proleter partisi, eylem ve örgütün birliğiyle bağlanmış bir ideolojik homojenlikte olursa adına layık olur. Proletarya onun "çoğunluğu"nu oluşturduğu için sendikaları kendine yeter diye sunmak, proletaryaya dalkavukluk etmektir. Bu tutum, devasa işçi kitlelerini cahil ve gerilik içinde bırakan ve sadece proletaryanın öncüsüne bütün güçlükleri aşarak bir bütün olarak sınıfının görevlerinin açık bir kavrayışına ulaşma imkanı tanıyan kapitalizm altında işçileri olduğundan ve olabileceğinden ayrı göstermektir.

10) Sendikaların gerçek, pratik -metafizik değil- bağımsızlığı, Komünist Parti'nin nüfuz için mücadelesiyle ne ihlal edilir ne zayıflatılır. Her bir sendika üyesi gerekli gördüğü için oy verme ve değerli gördüğünü seçme hakkına sahiptir. Komünistler de diğerleriyle aynı şekilde bu hakka sahiptir. Yönetici organlarda Komünistlerin çoğunluğu ele geçirmesi, bağımsızlık ilkesiyle -sendikaların kendini idare siyle- uyumlu şekilde gerçekleşir. Diğer taraftan hiçbir sendika tüzüğü, bir partiye, Emek Konfederasyonu genel sekreterini kendi merkez komitesine seçmeyi yasaklamayamaz, bunu engelleyemez. Bu nokta, tamamen partinin bağımsız alanıdır.

11) Sendikalarda, Komünistler, elbette hangi pozisyonda olurlarsa olsunlar parti disiplinine tabidirler. Bu, sendika disiplinine uymayı dışlamaz, aksine gerektirir. Diğer bir deyişle, parti, onlara sendika üyelerinin çoğunluğunun düşünceleri ve haleti ruhiyesiyle çelişen herhangi bir tavır dayatmayacaktır. Tamamen istisnai durumlarda

parti, üyelerinin, sendikanın bazı gerici kararlarına uymasının imkansız olduğunu düşündüğünde üyelerine açıkça bu tavırlarının sonuçlarını -sendikadaki pozisyonlarından uzaklaştırma, ihraç ve benzerleri- gösterecektir.

Bu meselelerde hukuki formülasyonlarla -bağımsızlık tamamen hukuki bir formüldür- hiçbir yere gidilemez. Mesele özü itibarıyla ortaya konmalıdır; yani sendika politikaları düzleminde. Doğru politika, yanlış politikanın karşısına yerleştirilmelidir.

12) Partinin liderliğinin, yöntemlerinin ve biçimlerinin karakteri, verili bir ülkede genel koşullarla ve gelişmesinin dönemleriyle uyumlu şekilde değişebilir.

Komünist Parti'nin hiçbir baskı aygıtına sahip olmadığı kapitalist ülkelerde, Komünist Parti, ancak taban hareketi ya da alt-düzyer sorumlular* biçiminde sendikalarda yer alarak liderlik yapabilir. Sendikalarda yönetici pozisyonundaki Komünist sayısı, partinin sendikalardaki rolünü ölçme araçlarından sadece birisidir. En önemli ölçüt, sendikalaşmış bütün kitle içinde Komünistlerin taban hareketindeki yüzdeleridir. Ancak ilkesel kriter; partinin işçi sınıfı üzerindeki genel nüfuzudur. Bu genel nüfuz; Komünist basının yayılımı, parti toplantılarına katılım, seçimlerde alınan oy miktarı ve özel olarak önemlisi, partinin mücadele çağrısına aktif olarak cevap veren kadın ve erkek emekçi sayısı ile ölçülür.

13) Açıktır ki konjontür daha da devrimcileştikçe Komünist Parti'nin etkisi genelde -ve de sendikalarda- arta-

Burjuvazinin etkisinden bağımsızlık pasif bir durum değildir. Kendisini sadece siyasal eylemlerle ifade edebilir; yani burjuvaziye karşı mücadeleyle. Bu mücadele, örgütü ve uygulamak için taktikleri gerektiren ayrı bir programdan ilham almalıdır. Bu, partiyi oluşturan taktikler, örgüt ve programın birliğidir. Proletarya kendi mücadelesini devrimci bir liderlik -oportünist değil- altında yürütmedikçe burjuva iktidardan proletaryanın gerçek bağımsızlığı kazanılamaz.

caktır.

Bu koşullar, sendikaların doğru, gerçek -metafizik değil- bağımsızlığının biçim ve düzeyinin idrakına imkan verir. "Barış" zamanlarında, sendikal eylemliliğin en militan biçimleri izole olmuş ekonomik grevler olduğunda, sendikal eylemde partinin rolü ikincil pozisyona düşer. Genel bir kural olarak parti her bir izole grevde karar alamaz. Sendikaya, politik ve ekonomik bilgiyle ve tavsiyeleriyle grevin vakitliliği sorununda karar vermede yardımcı olur. Greve ajitasyonu ile vb. ile hizmet eder. Elbette grevde ilk yer sendikaya aittir.

Hareket genel greve doğru ilerlediğinde ve iktidar için doğrudan mücadeleye doğru ilerlemeye devam ettiğinde durum radikal olarak değişir. Bu koşullarda, partinin liderlik rolü tamamen doğrudan, açık ve acil hale gelir. Sendikalar -doğal olarak barikatların karşı tarafına geçmeyenler-, bütün sınıfın önünde devrimin lideri olarak duran ve bütün sorumluluğu alan par-

Sendikaların gerçek, pratik - metafizik değil- bağımsızlığı, Komünist Parti'nin nüfuz için mücadelesiyle ne ihlal edilir ne zayıflatılır. Her bir sendika üyesi gerekli gördüğü için oy verme ve değerli gördüğünü seçme hakkına sahiptir. Komünistler de diğerleriyle aynı şekilde bu hakka sahiptir. Yönetici organlarda Komünistlerin çoğunluğu ele geçirmesi, bağımsızlık ilkesiyle -sendikaların kendini idaresiyle- uyumlu şekilde gerçekleşir. Diğer taraftan hiçbir sendika tüzüğü, bir partiye, Emek Konfederasyonu genel sekreterini kendi merkez komitesine seçmeyi yasaklamayamaz, bunu engelleyemez. Bu nokta, tamamen partinin bağımsız alanıdır.

tinin örgütsel aygıtları haline gelir.

Sahada, kısmi ekonomik grevlerden devrimci sınıf ayaklanmasına genişleme; parti ve sendikalar arasındaki karşılıklı ilişkinin mümkün her biçimini, doğrudan ve acil liderliğin değişen düzeylerini göreve çağırır. Ancak bütün koşullar altında, parti, örgüt olarak kendisine tabi olmayan (ki bu söylenmeden böyle gider) sendikaların bağımsızlığına dayanarak genel liderliği kazanmaya çalışır.

14) Gerçekler politik olarak "bağımsız" sendikaların hiçbir yerde olmadığını gösterir. Hiçbir zaman da olmadı. Deneyim ve teori hiçbir zaman olmaya-çağını da söyler. Birleşik Devletler'de sendikalar, burjuva partilere ve sanayinin genel kurmayının kendi aygıtına doğrudan bağlıdır. İngiltere'de geçmişte büyük oranda Liberaller tarafından desteklenen sendikalar, şimdi İşçi Partisi'nin maddi temellerini oluşturur. Almanya'da sendikalar sosyal demokrasinin bayrağı altında yürürler. Sovyetler Birliği'nde liderlikleri Bolşeviklere aittir. Fransa'da bir sendika örgütü sosyalistleri izler, diğer Komünistleri. Finlandiya'da sendikalar kısa bir süre önce bölünmüştür; biri sosyal demokrasiye yönelir, diğeri Komünizme. İşte her yerde durum böyledir.

Sendikal hareketin "bağımsızlığı" teorisyenleri şu soruyu düşünme zahmetine katlanmazlar; neden onların sloganları pratikte hiçbir yerde gerçekliğe yaklaşmamakta kalmamakta, aksine neden sendikaların bir partinin liderliğine bağlılığı istisnasız her yerde daha

da açık ve belirgin hale gelmektedir. Bu durum, bütün sınıf ilişkilerini gözler önüne seren ve proletarya içinde bile işçi aristokrasisi ile en çok sömürülen kesimler arasında çelişkileri şiddetlendiren emperyalist çağın karakterine tamamen uymaktadır.

15) Zamanı geçmiş sendikalizmin dört dörtlük ifadesi, sözümona Sendikalist Birlik'tir. Bütün özellikleriyle sendikal hareketi etkisi altına sokmak isteyen politik bir örgüt olarak ortaya atılmaktadır. Aslında, Birlik, sendikal ilkelere göre değil politik grupların uygun şekilde üye kaydetmektedir. Program değilse, bir platformu vardır; kendisini yayınlarında savunmaktadır; sendikal hareketin içinde kendi iç disiplinleri vardır. Konfederasyonların kongrelerinde taraftarları Komünist hiziple aynı şekilde bir politik grup olarak davranmaktadır. Kendimizi söylemekten alıkoymayacaksak, Sendikal Birlik iki Konfederasyonu sosyalistler ve Komünistlerin liderliğinden kurtararak onları Monatte grubunun liderliğinde birleştirmek istemektedir.

Birlik, açıktan, sağın adına ve geri kitlelerin üzerinde gelişmiş azınlığın

etkisini artırma ihtiyacı için hareket etmemekte; kendisini sendikal "bağımsızlık" maskesi altında sunmaktadır. Bu bakış açısından Birlik, kendi liderliğini "sendikal hareketin bağımsızlığı" ifadesinin örtüsü altında gerçekleştiren Sosyalist Parti'ye yaklaşmaktadır. Komünist Parti, aksine, açıkça işçi sınıfına şöyle der; işte sendikalara önerdiğim programım, taktiklerim ve politikalarım burada.

Proletarya körü körüne hiçbir şeye asla inanmamalıdır. Çalışmalarına bakarak değerlendirmelidirler. İşçiler, genel olarak proletaryanın liderliğe ihtiyacı olmadığı anlamını çıkartan bir maske altında kimliğini gizleyen ve liderliğe talip olanlara karşı iki kat, üç kat güvensizlik göstermelidir.

Lev Troçki
14 Ekim 1929

* İngilizce metinde "functionaries" olarak geçmektedir.

Çeviri: Marksist Bakış

Hareket genel greve doğru ilerlediğinde ve iktidar için doğrudan mücadeleye doğru ilerlemeye devam ettiğinde durum radikal olarak değişir. Bu koşullarda, partinin liderlik rolü tamamen doğrudan, açık ve acil hale gelir. Sendikalar -doğal olarak barikatların karşı tarafına geçmeyenler-, bütün sınıfın önünde devrimin lideri olarak duran ve bütün sorumluluğu alan partinin örgütsel aygıtları haline gelir.

AHMET KAYA'YI KİM ÖLDÜRDÜ!

Tayyip

Erdoğan'ın bu konuda

oldukça yetenekli olduğunun altını çizmekte fayda var. Hitler'in ünlü propaganda bakanı Goebbels'in "Eğer bir yalanı yeterince uzun, yeterince gürültülü ve yeterince sık söylerseniz, insanlar inanır. İnsanları, bir yalana inandırmanın sırrı, yalanı sürekli tekrar etmektir. Sadece tekrar, tekrar ve tekrar söyleyin." sözünü örnek almış olmalı ki, her Salı Gezi Direnişi ile ilgili bilindik yalanlarını ve iftiralarını tekrar ediyor.

Bu hafta yapılan meclis grup toplantısında söylediği ise birçoğuna yok artık dedirtecektir. Erdoğan'ın iddiasına göre Ahmet Kaya'ya Gezciler, bugün AKP'ye saldıranlar saldırmış. Ancak gecenin fotoğrafı Tayyip Erdoğan'ı yalanlıyor.

Resimde gözümüze çarpanlardan birisi Adnan Şenses. Hani şu Tayyip Erdoğan'ı ölümüne seven, gördüğü yerde Erdoğan'ı öpücüklerle boğan kişi. Geçtiğimiz yıl yapılan bir röportajda "...başbakanımı çok seviyorum. O, Türkiye'ye gelmiş önemli liderlerden biri. Yaptıklarını düşündüğüm zaman inkar edilemeyecek bir başarısı var. Yolu açık olsun. Belediye başkanı iken halk konserlerim olurdu. Dinlemeye gelirdi. Sayın Başbakan'ı tanımadan önce çok alkol

Türkiye'de salı günleri gündemi belirlemeye devam ediyor. Meclis kürsülerinden söylenen yalanlar, yapılan demogojiler neredeyse bir haftanın konuşulacak konu stokunu oluşturuyor. Baştan aşağı yalan ve ikiyüzlülük kokan konuşmalar gerçek problemleri perdelemeye devam ediyor.

alıyordum. Ağabey-kardeş ilişkimizden dolayı Sayın Başbakan'dan çok feyiz aldım. Böyle dürüst, mert bir insanın yanında alkol almamam gerek dedim ve alkolü bıraktım. Başbakan benim için çok önemli bir insan, Allah'ın verdiği bir lütuftur." diyen kişi.

Başbakanın AKP'ye saldıranlar kategorisine soktuğu bir diğer isim Mahsun Kırmızıgül. Mahsun Gezi Eylemleri'nde iktidara destek olan isimlerden birisiydi ve Twitter'da "Havalimanı, 3. köprü, Kanal İstanbul, metro, metrobüs ve tüneller istemeyen gerici-lerin yanında yer almam mümkün değil." mesajını paylaşmıştı. Ahmet Kaya Kürtçe

elinden geçen filmler çekmeye başlamıştı. İktidara böyle bir saldırının örneği görülmemiştir!

Bitmedi tabi ki. Ahmet Kaya'ya saldıranlar arasında yer alan Osman Yağmurdereli 2007 yılında AKP'den milletvekili seçilmişti.

Muazzez Ersoy, Ferdi Tayfur, Reha Muhtar, Ebru Gündeş, Zara, Emel Sayın... O gün sahnede yer alanların internette yapacağınız kısa bir aramayla AKP ile yakın bağlara sahip olduklarını göreceksinizdir.

Bir sanatçı için içine düşülebilecek en kötü durum iktidarın politikalarının oyuncağı olmaktır. Ahmet Kaya'nın sürgüne ve ölümüne giden yolu açanlar bugün AKP iktidarının koltuk değneğine dönüşmekten gocunmamaktadırlar.

Ancak zamanında Ahmet Kaya'nın yaptığı gibi kurulu düzenin tam karşısında yer alanlar ne durumda? Gezi'ye destek veren tiyatrolar bakanlığın ödeneğinden mahrum bırakılarak cezalandırılmakta, muhalif isimler AKP'nin medyada ve sanatta uyguladığı sansür nedeniyle dışlanmaktadır.

AKP rant uğruna tiyatroları ve sinemaları yıkarken, geçmişte onurlu işlere imza atmış Yılmaz Güney, Ahmet Kaya gibi isimler üzerinden rant devşirmeye çalışmaktadır.

AKP'nin baskılarının gücü muhalif ve devrimci sanatı baskılamaya yetmeyecektir. Geleceğin onurlu sanatçıları, bugün ortada sanatçı kılığında dolaşan grubun bıraktığı olumsuz mirası kökünden temizleyecektir.

şarkı söyleyeceğini ifade ettiği için Mahsun'un da içinde yer aldığı grubun saldırılarına maruz kalırken, AKP'nin açılım politikalarını başlatmasıyla Mahsun Kırmızıgül'de "Kürt sorunu" temalı, senaryosu bizzat hükümetin bakanlarının